

KÚPNA ZMLUVA č. MAGTS2100245

uzatvorená v súlade s ust. § 409 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov
(ďalej len ako „Zmluva“ v príslušnom gramatickom tvare)

medzi

Kupujúci: **Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava**
sídlo: Primaciálne nám. 1, 814 99 Bratislava
štatutárny orgán: Ing. arch. Matúš Vallo, primátor
IČO: 00 603 481
DIČ: 2020372596
bankové spojenie: Československá obchodná banka, a. s.
IBAN: SK37 7500 0000 0000 2582 9413
mail: vnutornasprava@bratislava.sk
(ďalej len ako „Kupujúci“ v príslušnom gramatickom tvare)

a

Predávajúci: **SESSEL FARMA s. r. o.**
sídlo: Hurbanova 1, 915 01 Nové Mesto nad Váhom
štatutárny orgán: PharmDr. Erik Kovács
IČO: 45 906 688
DIČ: 2023125863
IČ DPH: nie je platcom DPH
Zapísaný: v obchodnom registri Okresného súdu Trenčín, odd. Sro, vl. č. 30147/R
bankové spojenie: Fio banka, a.s.
IBAN: SK85 8330 0000 0022 0203 7564
SWIFT/BIC: FIOZSKBAXXX
mail: erikkovacs@icloud.com
(ďalej len ako „Predávajúci“ v príslušnom gramatickom tvare)

(Kupujúci a Predávajúci spolu ďalej len ako „Zmluvné strany“ v príslušnom gramatickom tvare alebo samostatne len ako „Zmluvná strana“ v príslušnom gramatickom tvare)

Preambula

1. Kupujúci a Predávajúci uvedomujú si významnú historickú hodnotu mobiliáru bývalej historickej Lekárne u Salvátora majú spoločný záujem o prinavrátenie mobiliáru do pôvodných priestorov Lekárne u Salvátora v Bratislave a o sprístupnenie mobiliáru širokej verejnosti.
2. Na základe tohto spoločného cieľa sa Zmluvné strany rozhodli uzavrieť túto Zmluvu za podmienok nižšie uvedených, pričom najmä s prihliadnutím na kúpnu cenu dohodnutú Zmluvnými stranami a s prihliadnutím na všeobecné finančné ohodnotenie mobiliáru určené znaleckým posudkom, Kupujúci si v plnej miere uvedomuje významný zásluhový prínos Predávajúceho o prinavrátenie tohto významného historického lekárenského skvostu späť do hlavného mesta.

Článok I Predmet Zmluvy

1. Predávajúci vyhlasuje, že je výlučným vlastníkom národnej kultúrnej pamiatky – historického mobiliáru Lekárne u Salvátora, ktorá je vedená v zmysle zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoOPF“) ako národná kultúrna pamiatka v ústrednom zozname pamiatkového fondu, číslo ústredného zoznamu pamiatkového fondu: 10603, 10604, 10605 a 10606.
2. Predmetom tejto Zmluvy je úprava vzájomných práv a povinností Zmluvných strán v súvislosti s predajom a kúpou národnej kultúrnej pamiatky - historický mobiliár Lekárne u Salvátora evidovaný v ústrednom zozname pamiatkového fondu, číslo ústredného zoznamu pamiatkového fondu: 10603, 10604, 10605 a 10606 (ďalej len ako „predmet kúpy“ v príslušnom gramatickom tvare), najmä záväzok Predávajúceho odovzdať predmet kúpy Kupujúcemu, previesť na Kupujúceho vlastnícke právo k predmetu kúpy a záväzok Kupujúceho predmet kúpy prevziať a zaplatiť Predávajúcemu kúpnu cenu za predmet kúpy. Predmet kúpy podľa predchádzajúcej vety je podrobne špecifikovaný v Prílohe č. 1 tejto Zmluvy – Odborný popis historického mobiliáru, Lekáreň u Salvátora

a v Prílohe č. 1a tejto Zmluvy – Dodatok č. 1 Odborného popisu historického mobiliáru, Lekáreň u Salvátora (Príloha č. 1 a Príloha č. 1a ďalej spoločne ako „**odborný popis**“).

Článok II **Kúpna cena a platobné podmienky**

1. Celková kúpna cena za predmet kúpy (ďalej len ako „**kúpna cena**“ v príslušnom gramatickom tvare) je stanovená dohodou Zmluvných strán, a to ako cena konečná a nemenná, v celkovej výške:
990 000,00 EUR (slovom: deväťstodeväťdesiatisíc euro) **bez DPH**.
2. Predávajúci vyhlasuje, že nie je platcom DPH.
3. Zmluvné strany berú na vedomie, že všeobecné finančné ohodnotenie predmetu kúpy bolo stanovené znaleckým posudkom č. 7/2021 zo dňa 30.08.2021, vyhotoveným znalcom PhDr. Beata Felová (ďalej len „**znalecký posudok**“ v príslušnom gramatickom tvare) v rozmedzí 1 400 000 € – 1 600 000 €, pričom znalecký posudok tvorí Prílohu č. 2 tejto Zmluvy.
4. Zmluvné strany sa dohodli, že Kupujúci neposkytuje Predávajúcemu preddavky ani zálohovú platbu za predmet kúpy podľa tejto Zmluvy. V kúpnej cene sú zahrnuté všetky náklady Predávajúceho, ktoré mu vzniknú alebo vznikli v súvislosti s plnením tejto Zmluvy.
5. Zmluvné strany sa dohodli, že kúpna cena za predmet kúpy bude Predávajúcemu zaplatená nasledovne:
 - 5.1. 1. časť kúpnej ceny vo výške 50 % z celkovej kúpnej ceny, t. j. sumu vo výške 495 000 € (ďalej len „**1. časť kúpnej ceny**“) Kupujúci zaplatí Predávajúcemu bezhotovostným prevodom na bankový účet Predávajúceho uvedený v záhlaví tejto Zmluvy najneskôr nasledujúci pracovný deň po protokolárnom odovzdaní predmetu kúpy Kupujúcemu podľa článku III bod 5. tejto Zmluvy.
 - 5.2. 2. časť kúpnej ceny vo výške 50 % z celkovej kúpnej ceny, t. j. sumu vo výške 495 000 € (ďalej len „**2. časť kúpnej ceny**“) Kupujúci zaplatí Predávajúcemu bezhotovostným prevodom na bankový účet Predávajúceho uvedený v záhlaví tejto Zmluvy do 3 pracovných dní po kompletnej premiestnení predmetu kúpy z priestorov, v ktorých sa predmet kúpy nachádza v úschove, t. j. do 3 pracovných dní od podpísania protokolu o ukončení úschovy oboma Zmluvnými stranami podľa článku III bod 8. tejto Zmluvy.
6. Závazok Kupujúceho zaplatiť Predávajúcemu kúpnu cenu, resp. jej časť sa považuje za splnený dňom odpísania fakturovanej sumy z bankového účtu Kupujúceho v prospech Predávajúceho. V prípade, ak Predávajúci zmení počas účinnosti tejto Zmluvy číslo bankového účtu a o tomto riadne neinformuje Kupujúceho, záväzok Kupujúceho sa považuje za splnený bez ohľadu na to, či budú finančné prostriedky pripísané na účet Predávajúceho.

Článok III **Odobovanie predmetu kúpy a úschova predmetu kúpy**

1. Predávajúci odovzdá predmet kúpy Kupujúcemu vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť a v súlade s touto Zmluvou.
2. Zmluvné strany sa dohodli, že Predávajúci odovzdá Kupujúcemu predmet kúpy v **nasledujúci pracovný deň po dni nadobudnutia účinnosti** tejto Zmluvy za predpokladu kumulatívneho splnenia nasledovných podmienok:
 - a) táto Zmluva nadobudla účinnosť podľa článku XI bod. 1 tejto Zmluvy,
 - b) Predávajúci predložil Kupujúcemu právoplatné rozhodnutie príslušného krajského pamiatkového úradu o povolení premiestnenia predmetu kúpy vydaného podľa § 24 ZoOPF,
 - c) Predávajúci predložil Kupujúcemu písomné odmietnutie predkupného práva k predmetu kúpy zo strany štátu v súlade s § 23 ZoOPF, alebo uplynula 30 dňová lehota odkedy Predávajúci písomne ponúkol predmet kúpy ako národnú kultúrnu pamiatku na kúpu štátu zastúpenému MK SR a štát túto ponuku v tejto zákonom stanovenej lehote neprijal.Konkrétny termín (dátum a čas) odovzdania predmetu kúpy si Zmluvné strany osobne dohodnú pri podpise tejto Zmluvy.
3. Miestom odovzdania predmetu kúpy Kupujúcemu je miesto umiestnenia predmetu kúpy pri podpise tejto Zmluvy, t. j. Múzeum lekárnictva u sv. Salvátora v Novom Meste nad Váhom, Hurbanova 1, 915 01 Nové Mesto nad Váhom.

4. Pri odovzdaní predmetu kúpy je Kupujúci, resp. ním poverené osoby, oprávnený skontrolovať predmet kúpy, najmä či jeho kvalita, kompletnosť a množstvo zodpovedá znaleckému posudku a/alebo odbornému popisu a Kupujúci je oprávnený oznámiť Predávajúcemu skutočnosť, že predmet kúpy má zjavné vady, v takom prípade je Predávajúci povinný ich odstrániť a predmet kúpy bez väd Kupujúcemu odovzdať v primeranej lehote poskytnutej Kupujúcim na odstránenie týchto väd. Za zjavné vady predmetu kúpy sa považuje najmä, nie však výlučne, ak stav predmetu kúpy v akomkoľvek rozsahu nie je plne súlade so stavom predmetu kúpy popísaným v znaleckom posudku a/alebo v odbornom popise.
5. Ak odovzdaný predmet kúpy nemá zjavné vady, predmet kúpy sa považuje za odovzdaný okamihom jeho prevzatia Kupujúcim a podpísaním odovzdávacieho protokolu oboma Zmluvnými stranami, ako aj reštaurátorom zodpovedným za úkony súvisiace s premiestnením predmetu kúpy, ktorého za týmto účelom určí Kupujúci. Súčasťou odovzdávacieho protokolu musí byť aj kompletný súpis jednotlivých súčastí predmetu kúpy. Podpísaním odovzdávacieho protokolu podľa prvej vety tohto bodu, t. j. odovzdaním predmetu kúpy Kupujúcemu, nadobúda Kupujúci vlastnícke právo k predmetu kúpy.
6. Zmluvné strany berú na vedomie, že premiestnenie predmetu kúpy na miesto uvedené v právoplatnom rozhodnutí príslušného krajského pamiatkového úradu bude zabezpečované zo strany Kupujúceho a na jeho náklady. Kupujúci sa zaväzuje začať realizovať premiestnenie predmetu kúpy bezodkladne a bezprostredne po protokolárnom odovzdaní predmetu kúpy Kupujúcemu, pričom k fyzickému premiestneniu predmetu kúpy alebo jeho časti na miesto uvedené v právoplatnom rozhodnutí príslušného krajského pamiatkového úradu môže dôjsť až po úhrade 1. časti kúpnej ceny.
7. Kupujúci sa zaväzuje, že premiestnenie predmetu kúpy a všetky úkony s tým súvisiace (ako napr. demontáž, nakládka, prevoz, vykládka, montáž predmetu kúpy, resp. častí predmetu kúpy) budú vykonávané v súlade s právoplatným rozhodnutím príslušného krajského pamiatkového úradu o premiestnení predmetu kúpy a v súlade so ZoOPF.
8. Zmluvné strany berú na vedomie a zároveň súhlasia, vzhľadom na povahu predmetu kúpy, že premiestnenie predmetu kúpy bude vykonávané po jednotlivých častiach predmetu kúpy, pričom premiestnenie jednotlivých častí predmetu kúpy bude vždy oboma Zmluvnými stranami potvrdené samostatnými čiastkovými písomnými potvrdeniami s presným uvedením jednotlivých častí predmetu kúpy, ktoré sú predmetom premiestnenia a dátum premiestnenia. Predávajúci uvedomujúc si časovú náročnosť premiestnenia predmetu kúpy zároveň podpisom tejto Zmluvy súhlasí, že po dobu od podpisu odovzdávacieho protokolu podľa bodu 5. tohto článku Zmluvy až do kompletného premiestnenia predmetu kúpy zabezpečí úschovu predmetu kúpy a/alebo časti predmetu kúpy, najdlhšie však po dobu 15 pracovných dní od protokolárneho odovzdania predmetu kúpy, pričom v tejto lehote je Kupujúci povinný zabezpečiť kompletné premiestnenie predmetu kúpy. Predávajúci sa zaväzuje počas trvania úschovy predmetu kúpy kedykoľvek, na základe požiadavky zo strany Kupujúceho, umožniť Kupujúcemu, resp. osobám povereným Kupujúcim, prístup k predmetu kúpy a/alebo jeho časti za účelom premiestnenia podľa tohto článku Zmluvy. Predávajúci sa zaväzuje zabezpečiť úschovu predmetu kúpy a/alebo časti predmetu kúpy v mieste odovzdania predmetu kúpy uvedenom v bode 3. tohto článku a takým spôsobom, aby sa predišlo akémukoľvek poškodeniu, strate, zničeniu alebo odcudzeniu predmetu kúpy a/alebo časti predmetu kúpy. Predávajúci sa zaväzuje zabezpečiť úschovu predmetu kúpy podľa tohto bodu pre Kupujúceho bezodplatne. Zmluvné strany sa dohodli, že ukončenie úschovy predmetu kúpy a/alebo časti predmetu kúpy si Zmluvné strany potvrdia ku dňu kompletného premiestnenia predmetu kúpy z miesta úschovy podpísaním protokolu o ukončení úschovy oboma Zmluvnými stranami.
9. Zmluvné strany sa dohodli, že počas doby úschovy predmetu kúpy a/alebo časti predmetu kúpy podľa bodu 8. tohto článku Zmluvy, nebezpečenstvo škody na predmete kúpy a/alebo časti predmetu kúpy znáša Predávajúci. Nebezpečenstvo škody na predmete kúpy a/alebo časti predmetu kúpy prechádza na Kupujúceho momentom premiestnenia predmetu kúpy alebo časti predmetu kúpy vo vzťahu k premiestnenej časti predmetu kúpy z miesta odovzdania, resp. miesta úschovy predmetu kúpy, t. j. momentom podpisu samostatného čiastkového písomného potvrdenia s presným uvedením jednotlivých častí predmetu kúpy, ktoré sú predmetom premiestnenia.

Článok IV **Povinnosti a vyhlásenia Predávajúceho**

1. Predávajúci je povinný odovzdať Kupujúcemu predmet kúpy v súlade a za podmienok uvedených článku III tejto Zmluvy, v rozsahu a špecifikácii podľa Prílohy č. 1, 1a a 2 tejto Zmluvy, a odovzdať Kupujúcemu všetky doklady,

- ktoré sa k predmetu kúpy vzťahujú, resp. iné doklady, ktoré sú nevyhnutné na riadne užívanie predmetu kúpy.
2. Predávajúci zodpovedá za kompletnosť, kvalitu a množstvo odovzdaného predmetu kúpy v rozsahu a špecifikácii podľa Prílohy č. 1, 1a a 2 tejto Zmluvy.
 3. Predávajúci sa zaväzuje poskytnúť Kupujúcemu všetku potrebnú súčinnosť v súvislosti s plnením podľa tejto Zmluvy, najmä pri odovzdaní predmetu kúpy a následnom premiestnení predmetu kúpy v súlade s právoplatným rozhodnutím príslušného krajského pamiatkového úradu.
 4. V prípade, ak sa na predmet kúpy vzťahuje akákoľvek záruka (napr. na reštaurátorské práce uskutočnené na predmete kúpy) Predávajúci sa zaväzuje postúpiť na Kupujúceho všetky práva a povinnosti vyplývajúce pre Predávajúceho z takejto záruky.
 5. Predávajúci vyhlasuje, že:
 - a) je výlučným vlastníkom predmetu kúpy a je oprávnený s ním disponovať bez obmedzenia,
 - b) vo vzťahu k predmetu kúpy neexistujú žiadne neuspokojené nároky tretích osôb do dňa kedy bude predmet zmluvy odovzdaný do užívania Kupujúcemu, vrátane štátnych orgánov, a že vo vzťahu k predmetu kúpy neprebiehajú žiadne súdne, exekučné, správne alebo iné konania, v ktorých bol uplatnený akýkoľvek nárok a podľa najlepšieho vedomia Predávajúceho uplatnenie takéhoto nároku nehrozí,
 - c) predmet kúpy je bez akýchkoľvek tiarch, vrátane akéhokoľvek záložného práva, opcie, obmedzenia vecného bremena alebo akéhokoľvek práva alebo podielu tretej osoby alebo akejkoľvek inej dohody, ktoré by mohlo viesť k záväzku zriadiť takéto právo, ako aj akejkoľvek žaloby, exekúcie, nároku a požiadavky akejkoľvek povahy bez ohľadu na to, akým spôsobom alebo na základe akého titulu vznikli,
 - d) je oprávnený predať predmet kúpy a má vysporiadané všetky práva a povinnosti stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi; v prípade, ak z tohto dôvodu vznikne Kupujúcemu škoda, zaväzuje sa ju v plnej miere nahradiť,
 - e) kompletnosť, kvalita a množstvo predmetu kúpy plne zodpovedá stavu, v akom sa predmet kúpy nachádzal v čase vypracovania znaleckého posudku a/alebo odborného popisu a zároveň, že v období medzi vyhotovením znaleckého posudku a/alebo odborného popisu na predmet kúpy a podpisom tejto Zmluvy nedošlo k znehodnoteniu predmetu kúpy,
 - f) je zapísaný v registri partnerov verejného sektora v súlade so zákonom č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov po celú dobu trvania tejto Zmluvy,
 - g) dodržal povinnosť ustanovenú v § 23 ods. 1 ZoOPF a v súlade s týmto ustanovením dňa 14.09.2021 písomne ponúkol predmet kúpy štátu zastúpenému Ministerstvom kultúry SR pred podpisom tejto Zmluvy, pričom písomná ponuka Predávajúceho tvorí prílohu č. 3 tejto Zmluvy,
 - h) písomnou žiadosťou zo dňa 22. 9. 2021 požiadal príslušný krajský pamiatkový úrad o vydanie rozhodnutia o povolení na premiestnenie predmetu kúpy podľa § 24 ZoOPF, pričom písomná žiadosť o vydanie rozhodnutia tvorí Prílohu č. 4 tejto Zmluvy,
 - i) si splnil povinnosť uloženú v § 28 ods. 2 písm. c) ZoOPF a v súlade s predmetným ustanovením Kupujúceho informoval, že na predmet kúpy sa vzťahuje režim ochrany podľa ZoOPF.

Článok V

Povinnosti a prehlásenia Kupujúceho

1. Kupujúci vyhlasuje, že:
 - a) mu je známe a berie v plnej miere na vedomie, že predmet kúpy je národnou kultúrnou pamiatkou v zmysle ZoOPF a že bude dodržiavať povinnosti, ktoré mu ako vlastníkovi národnej kultúrnej pamiatky tento zákon ukladá,
 - b) dňa 23. 9. 2021 bolo na rokovaní Mestského zastupiteľstva schválené uznesenie č. 944/2021, ktorým sa schválila zmena rozpočtu Kupujúceho na rok 2021, a to aj z dôvodu účelu kúpy predmetu kúpy.
2. Kupujúci sa zaväzuje predmet kúpy od Predávajúceho prevziať v súlade s článkom III tejto Zmluvy a zaplatiť Predávájúcemu kúpnu cenu v súlade a za podmienok uvedených v článku II tejto Zmluvy.

3. Kupujúci sa zaväzuje v súlade s § 28 ods. 3 písm. c) ZoOPF bezodkladne, najneskôr do 30 dní, po nadobudnutí účinnosti tejto zmluvy oznámiť príslušnému krajskému pamiatkovému úradu uskutočnenú zmenu vlastníctva k predmetu kúpy.
4. Kupujúci uvedomujúc si výšku dohodnutej kúpnej ceny s prihliadnutím na všeobecné finančné ohodnotenie predmetu kúpy v znaleckom posudku a v záujme vyjadrenia vďačnosti voči PharmDr. Erikovi Kováčsovi sa taktiež zaväzuje v prípade, ak predmet kúpy bude v plnom rozsahu prístupný verejnosti, k prvému dňu takéhoto prístupnosti predmetu kúpy zabezpečiť v rámci priestorov, v ktorých bude predmet kúpy vystavený, dôstojne vyjadrujúcim spôsobom umiestnenie pevného informačného panelu, ktorý bude stálou súčasťou priestoru, v ktorom sa nachádza predmet kúpy a v rámci ktorého bude chronologicky uvedená stručná história Lekárne u Salvátora, vrátane predmetu kúpy s uvedením informácie, že PharmDr. Erik Kovács sa zaslúžil o záchranu, zreštaurovanie a návrat predmetu kúpy do vystavovaných priestorov v r. 2021 a vďaka nemu sa tak podarilo zachovať predmet kúpy v podobe zreštaurovaného mobiliáru Lekárne u Salvátora aj pre budúce generácie. V rámci tohto informačného panelu sa Kupujúci taktiež zaväzuje uviesť skutočnosť, že v rokoch 2018 – 2021 bol predmet kúpy umiestnený v súkromnom Múzeu lekárnictva u sv. Salvátora v Novom Meste nad Váhom, ktoré dal na tento účel postaviť PharmDr. Erik Kovács.
5. V prípade prevodu vlastníckeho práva k predmetu kúpy z Kupujúceho na akúkoľvek tretiu osobu, Kupujúci sa zaväzuje previesť na nadobúdateľa predmetu kúpy povinnosť vyplývajúcu mu z bodu 4 tohto článku Zmluvy, ak medzičasom nezanikla z dôvodu jej splnenia, a to najneskôr ku dňu prevodu vlastníckeho práva k predmetu kúpy na nového nadobúdateľa.

Článok VI Licenčná zmluva

1. V prípade, ak sa akákoľvek časť predmetu kúpy a/alebo dokumentácia prislúchajúca k predmetu kúpy alebo s predmetom kúpy súvisiaca považuje za dielo podľa zákona č. 185/2015 Z. z., Autorský zákon v znení neskorších predpisov (ďalej spolu tiež len „Dielo“), Predávajúci týmto udeľuje v súlade s príslušnými ustanoveniami Autorského zákona Kupujúcemu súhlas vyššie uvedené Dielo voľne používať podľa vlastného uváženia Kupujúceho. Kupujúci je oprávnený najmä, nie však výlučne rozmnožovať, spracovávať a upravovať Dielo a/alebo časť Diela a voľne ich modifikovať a prispôbovať podľa vlastnej potreby sám, alebo tiež prostredníctvom akýchkoľvek tretích osôb. Takáto licencia je udelená ako nevýhradná, na dobu trvania majetkových práv k Dielu podľa § 32 Autorského zákona, v neobmedzenom územnom rozsahu a v neobmedzenom vecnom rozsahu, pričom Kupujúci má právo udeliť akejkoľvek tretej osobe sublicenciu alebo postúpiť licenciu v rozsahu udelenej licencie, pričom udelenie sublicencie ani postúpenie licencie nemusí byť v písomnej forme. Zmluvné strany sa zároveň dohodli, že v prípade postúpenia licencie, Kupujúci nie je povinný informovať Predávajúceho o osobe postupníka. Zmluvné strany sa týmto dohodli, že licenčné poplatky za použitie Diela a/alebo časti Diela (vrátane odmeny za každé ďalšie použitie Diela a/alebo časti Diela) sú zahrnuté v celkovej kúpnej cene podľa článku II tejto Zmluvy. Zánik tejto Zmluvy a/alebo tejto Licenčnej zmluvy nemá vplyv na trvanie licencií podľa tohto článku Zmluvy, pričom licencie podľa tohto článku Zmluvy nekončia zánikom Zmluvy a/alebo Licenčnej zmluvy a zostávajú platné a účinné.

Článok VII Zmluvné pokuty, náhrada škody

1. V prípade omeškania Predávajúceho s odovzdaním predmetu kúpy podľa článku III bod. 2 tejto Zmluvy, Kupujúci je oprávnený požadovať od Predávajúceho zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 0,05 % z celkovej kúpnej ceny za každý, aj začatý deň omeškania.
2. V prípade, ak sa ktoréhoľvek z vyhlásení Predávajúceho podľa článku IV bod 5. písm. a) – f) tejto Zmluvy ukáže ako nepravdivé, Kupujúci je oprávnený požadovať od Predávajúceho zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 100.000 € (slovom: jednototísic euro) za každý jednotlivý prípad porušenia povinností.
3. V prípade, ak je Kupujúci v omeškaní so zaplatením kúpnej ceny, resp. jej časti Predávajúcemu, Predávajúci je oprávnený voči Kupujúcemu uplatniť úroky z omeškania z nezaplatennej sumy vo výške podľa § 369a v spojení s § 369 ods. 2 Obchodného zákonníka vo výške podľa § 1 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 21/2013 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 303/2014 Z. z., a to za každý deň omeškania.
4. Každá zmluvná pokuta podľa tohto článku Zmluvy je splatná do 15 dní odo dňa jej uplatnenia u Predávajúceho.
5. Uplatnenie a/alebo zaplatenie akejkoľvek zmluvnej pokuty podľa tejto Zmluvy nemá vplyv na nárok Kupujúceho

na náhradu škody v plnom rozsahu, ktorá mu vznikla porušením zmluvnej povinnosti zo strany Predávajúceho zabezpečenej zmluvnou pokutou.

6. Zaplatenie zmluvnej pokuty a/alebo náhrady škody nezavahuje Predávajúceho povinnosti zabezpečenej zmluvnou pokutou.
7. Zmluvná strana zodpovedá za všetky škody, ktoré vzniknú druhej Zmluvnej strane v dôsledku porušenia jej povinností vyplývajúcich z tejto Zmluvy, a to najmä, nie však výlučne, v prípade porušenia povinností a vyhlásení Predávajúceho uvedených v článku IV tejto Zmluvy.

Článok VIII Zánik Zmluvy

1. Táto Zmluva zaniká:
 - a) splnením záväzkov Zmluvných strán, alebo
 - b) písomnou dohodou Zmluvných strán, alebo
 - c) odstúpením od tejto Zmluvy oprávnenou Zmluvnou stranou, alebo
 - d) právoplatným rozhodnutím príslušného krajského pamiatkového úradu o odmietnutí povolenia na premiestnenie predmetu kúpy, alebo
 - e) uplatnením predkupného práva na predmet kúpy zo strany štátu podľa § 23 ZoOPF.
2. Kupujúci, okrem dôvodov na odstúpenie podľa Obchodného zákonníka, môže odstúpiť od tejto Zmluvy z nasledovných dôvodov:
 - a) ak Predávajúci nedodá predmet kúpy v množstve, kvalite, vyhotovení a s vlastnosťami, ktoré určuje táto Zmluva,
 - b) ak je Predávajúci v omeškaní s odovzdaním predmetu kúpy v dohodnutom termíne podľa tejto Zmluvy,
 - c) ak sa ktoréhoľvek z vyhlásení Predávajúceho uvedené v článku IV. bod 5 tejto Zmluvy preukáže ako nepravdivé.
3. Predávajúci, okrem dôvodov na odstúpenie podľa Obchodného zákonníka, môže odstúpiť od tejto Zmluvy, ak je Kupujúci v omeškaní s plnením si svojich peňažných záväzkov podľa tejto Zmluvy o viac ako 15 dní.
4. Odstúpenie od Zmluvy je účinné dňom doručenia písomného oznámenia o odstúpení druhej Zmluvnej strane.
5. Odstúpenie od Zmluvy bez ohľadu na Zmluvnú stranu, ktorá od Zmluvy odstúpila, sa netýka práva odstúpajúcej Zmluvnej strany na zaplatenie zmluvnej pokuty a náhrady škody spôsobenej porušením zmluvnej povinnosti, zodpovednosti za vady a plynutia záručnej doby a ustanoveniam o licencií.

Článok IX Komunikácia zmluvných strán

1. Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomná komunikácia súvisiaca s touto Zmluvou bude prebiehať prioritne elektronicky prostredníctvom e-mailov uvedených v záhlaví tejto Zmluvy. Písomnosť doručovaná elektronicky na e-mailovú adresu sa považuje za doručenú:
 - a) okamihom prevzatia v prípade, že prevzatie druhá Zmluvná strana potvrdí, alebo
 - b) nasledujúci pracovný deň po jej odoslaní, ak druhá Zmluvná strana prevzatie písomnosti nepotvrdila.
2. Doporučené doručovanie prostredníctvom pošty sa vyžaduje najmä v prípade podstatných okolností trvania zmluvného vzťahu, ako napríklad spôsoby ukončenia Zmluvy, ako aj ohľadom uplatnenia zmluvných pokút a náhrady škody. Za riadne a preukázané doručenie písomnosti doručovanej prostredníctvom pošty sa považuje okrem okamihu prevzatia Zmluvnej strany, ktorej je písomnosť adresovaná (ďalej len „**adresát**“), aj prípad, keď:
 - a) adresát jej prijatie odmietne; za deň doručenia písomnosti sa považuje deň jej odmietnutia,
 - b) adresát si doručovanú písomnosť uloženú na pošte nevyzdvihne, pričom doručovateľ doručoval písomnosť na adresu sídla adresáta uvedenú v záhlaví tejto Zmluvy, prípadne na poslednú známu adresu adresáta. Za deň doručenia sa pokladá siedmy (7.) pracovný deň, ktorý uplynie odo dňa uloženia doručovanej písomnosti na pošte.
3. Pre doručovanie sa použijú adresy sídla Zmluvných strán uvedené v záhlaví tejto Zmluvy. V prípade akejkoľvek zmeny adresy určenej na doručovanie písomnosti na základe tejto Zmluvy sa Zmluvná strana zaväzuje o tejto

zmene bezodkladne, najneskôr však do 7 kalendárnych dní od kedy zmena nastane, písomne informovať druhú Zmluvnú stranu; v takomto prípade je pre doručovanie rozhodujúca nová adresa, riadne oznámená druhej zmluvnej strane.

Článok X Vyššia moc

1. Nie je porušením Zmluvy, ak ktorákoľvek zo Zmluvných strán nemôže plniť svoje zmluvné povinnosti z dôvodu prekážky, ktorá nastala nezávisle od vôle povinnej Zmluvnej strany a bráni jej v splnení jej povinnosti, ak nemožno rozumne predpokladať, že by povinná Zmluvná strana túto prekážku alebo jej následky odvrátila, alebo prekonala, a že by v čase vzniku záväzku túto prekážku predvídala (napr. vojna, zemetrasenie, záplava, požiare, teroristický útok, pandémia, alebo opatrenie s ňou súvisiace, vrátane karantény osôb potrebných na plnenie Zmluvy v súvislosti s COVID-19, atď.). Na základe požiadavky druhej Zmluvnej strany, dotknutá Zmluvná strana predloží doklad o existencii okolností vylučujúcich zodpovednosť/vyššia moc (vis maior), ktorý vydajú príslušné úrady alebo organizácia krajiny pôvodu.
2. Pokiaľ sa Zmluvné strany písomne nedohodnú inak, zmluvne dohodnuté termíny sa predlžujú o dobu trvania okolností vylučujúcich zodpovednosť (vis maior).
3. Zmluvná strana, ktorá porušuje svoju povinnosť, alebo ktorá s prihliadnutím na všetky okolnosti má vedieť, že poruší svoju povinnosť vyplývajúcu z tejto Zmluvy v dôsledku okolností vylučujúcich zodpovednosť (vis maior) je povinná oznámiť písomne druhej Zmluvnej strane hrozbu alebo vznik okolností vylučujúcich zodpovednosť (vis maior) spolu s ich dôsledkami a predpokladaným časom ich trvania. Tieto informácie je povinná táto Zmluvná strana podať bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o týchto okolnostiach dozvedela, alebo pri náležitej starostlivosti mohla dozvedieť. Škody vyplývajúce z neoznámenia alebo z neskorého oznámenia o hrozbe alebo vzniku okolností vylučujúcich zodpovednosť (vis maior) bude niesť Zmluvná strana zodpovedná za takéto neskoré oznámenie.

Článok XI Spoločné a záverečné ustanovenia

1. Táto Zmluva nadobúda platnosť dňom jej podpisu oboma Zmluvnými stranami a účinnosť dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia na webovom sídle Kupujúceho v zmysle § 47a ods. 1 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov v spojení s § 5a zák. č. 211/2000 Z. z. zákona o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov. Predávajúci berie na vedomie, že Kupujúci zverejní Zmluvu bezodkladne, t. j. v deň podpisu tejto Zmluvy obidvoma Zmluvnými stranami za predpokladu, že Predávajúci najneskôr pri podpise tejto Zmluvy predloží Kupujúcemu nasledovné doklady:
 - a) písomný doklad preukazujúci odmietnutie predkupného práva štátu k predmetu kúpy v zmysle § 23 ZoOPF (pozn. uplynutie 30 dňovej lehoty odkedy Predávajúci písomne ponúkol predmet kúpy ako národnú kultúrnu pamiatku na kúpu štátu zastúpenému MK SR, ak štát túto ponuku v tejto zákonom stanovenej lehote neprijal, sa považuje za splnenie povinnosti Predávajúceho preukázať Kupujúcemu odmietnutie predkupného práva štátu k predmetu kúpy),
 - b) právoplatné rozhodnutie príslušného krajského pamiatkového úradu o povolení na premiestnenie predmetu kúpy podľa § 24 ZoOPF.
2. Meniť alebo dopĺňať ustanovenia tejto Zmluvy je možné len na základe dohody Zmluvných strán, formou písomných dodatkov podpísaných oprávnenými zástupcami obidvoch Zmluvných strán.
3. Neplatnosť, neúčinnosť alebo neaplikovateľnosť niektorého ustanovenia tejto Zmluvy nespôsobuje neplatnosť, neúčinnosť alebo neaplikovateľnosť tejto Zmluvy ako celku. V prípade neplatnosti, neúčinnosti alebo neaplikovateľnosti niektorého ustanovenia tejto Zmluvy sú Zmluvné strany povinné vyvinúť všetku súčinnosť, ktorú od nich možno spravodlivo požadovať, aby neplatné, neúčinné alebo neaplikovateľné ustanovenie tejto Zmluvy nahradili novým ustanovením v súlade s účelom tejto Zmluvy. V prípade, ak bude právny predpis citovaný v tejto Zmluve zrušený a nahradený iným právnym predpisom, odkazy tejto Zmluvy na pôvodný právny predpis sa budú považovať za odkazy na právny predpis, ktorý ho nahradil.
4. Predávajúci nie je oprávnený previesť práva a povinnosti vyplývajúce z tejto Zmluvy na tretiu osobu, a ani jednostranne započítať vzájomné pohľadávky vyplývajúce z tejto Zmluvy bez predchádzajúceho písomného súhlasu Kupujúceho. Kupujúci nie je oprávnený jednostranne započítať vzájomné pohľadávky vyplývajúce z tejto Zmluvy bez predchádzajúceho písomného súhlasu Predávajúceho.

5. Akékoľvek spory a nároky vyplývajúce z tejto Zmluvy alebo s ňou súvisiace sa budú riešiť predovšetkým rokovaním a dohodou Zmluvných strán v dobrej viere a s dobrým úmyslom. Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade, ak akékoľvek spory alebo nároky vyplývajúce z tejto Zmluvy alebo s ňou súvisiace nevyriešia dohodou, právomoc riešiť spory vyplývajúce z tejto Zmluvy majú príslušné súdy Slovenskej republiky, za použitia slovenského práva.
6. Táto Zmluva je vyhotovená v 4 (slovom štyroch) rovnopisoch s platnosťou originálu; 2 (slovom dva) rovnopisy pre Predávajúceho a 2 (slovom dva) pre Kupujúceho.
7. Neoddeliteľnou súčasťou tejto Zmluvy sú nasledovné prílohy:
 - Príloha č. 1 – Odborný popis historického mobiliáru, Lekáreň u Salvátora,
 - Príloha č. 1a – Dodatok č. 1 k Odbornému opisu historického mobiliáru, Lekáreň u Salvátora,
 - Príloha č. 2 – Znalecký posudok,
 - Príloha č. 3 - Písomná ponuka Predávajúceho na uplatnenie predkupného práva štátu,
 - Príloha č. 4 - Písomná žiadosť o vydanie rozhodnutia príslušného krajského pamiatkového úradu.
8. Zmluvné strany vyhlasujú, že si túto Zmluvu (vrátane jej príloh) prečítali, vzájomne vysvetlili, jej obsahu porozumeli a na znak súhlasu s ňou ju slobodne, vážne, dobrovoľne, s určitosťou, nie v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok vlastnoručne podpísali, a sú si plne vedomí následkov z nej vyplývajúcich.

Kupujúci

Predávajúci

V Bratislave dňa 15.10.2021

V Bratislave dňa 15.10.2021

.....v.r.....
Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava
zastúpené
Ing. arch. Matúš Vallo
primátor

.....v.r.....
SESSEL FARMA s. r. o.
zastúpená
PharmDr. Erik Kovács
konateľ

Príloha č.1

– Odborný popis historického mobiliáru, Lekáreň u Salvátora

HISTORICKÝ MOBILIÁR
LEKÁRNE U SALVATORA
na Panskej 35 v Bratislave

Odborný popis

Súbor historického lekárenského mobiliáru a jeho príslušenstvo tvoria nasledovné časti:

1. Nábytok lekárenský súprava, č. ÚZ PF: 10603/1

Nábytková zostava v tvare písmena „U“ – čelná, pravá a ľavá stena
Kamenné lavabo (v čelnej nábytkovej stene)
Hodinový stroj (v ľavej nábytkovej stene)
Stôl (samostatne stojací)
Mobilné zásuvkové zostavy (2ks)
Kamenná trecia miska (samostatne stojaca)
Lekárske váhy (2 ks)

2. Súbor lekárenských nádob, č. ÚZPF: 10 604/1

3. Pokladňa kovová, č. ÚZ PF: 10605/1

4. Luster viacramenný, č. ÚZ PF: 10606/1

Fotodokumentácia:

Celkový pohľad na súbor historického lekárenského mobiliáru s príslušenstvom

1. Unifikovaný názov: Nábytok lekárenský, súprava mobiliáru s príslušenstvom

Č. ÚZ PF: 10603/1

Datovanie: okolo roku 1727, 1904 (obnova)

Nápis: „*Quid quid agis, prudenter agas et respice finem MDCLVIII*“

Signovanie: bez signovania

Materiál/technika: drevo, kameň, kovové prvky, intarzia, dyhovanie, rezbárska práca

Rozmery: 900 cm, 532 cm, 900 cm, dĺžka celej zostavy v tvare písmena „U“
výška bez nadstavcov 280 cm, hĺbka 71 cm

Stav: dobrý, po reštaurovaní (2006 – 2008, D. Jariabka a J. Plačko)

Popis:

Pôvodne barokový intarzovaný mobiliár tvorí prístenná nábytková zostava na pôdoryse v tvare písmena „U“. Celú zostavu s príslušenstvom tvoria:

Vitrínové a zásuvkové steny na čelnej, ľavej a pravej strane oficíny

Kamenné lavabo (v čelnej nábytkovej stene)

Hodinový stroj (v ľavej nábytkovej stene)

Stôl (samostatne stojaci)

Mobilné zásuvkové zostavy (2ks)

Lekárske váhy (2 ks)

Kamenná trecia miska (samostatne stojaca)

Čelná stena oficíny

Centrálne situovaná polica s bohato vyrezávaným štítom (DxŠxV) 225,5 cm x 71 cm x 272 cm, celková výška 347 cm). Sokel tvaru širokej plytky truhlice s dvoma krycími doskami (vrchnák), ktoré sa otvárajú smerom nahor. Truhlica stojí na guľovitých nohách. Nad soklovou časťou je stredná časť so šiestimi zásuvkami v troch radoch, ktorá tvorí postament pod vitrínami. Predná stena so zásuvkami konkávno-konvexne zvlhnená. Na zásuvkách je povrch intarzovaný so zakomponovanými nápisovými páskami pre názvy liekov. Nad zásuvkovou časťou je rad policových vitrín. Policová časť (tri police) nad zásuvkami je vertikálne flankovaná dvoma plochými pilastrami (lizénami) s ornamentálne dýhovaným povrchom drieku, pozlátenou pätkou a pozlátenou vyrezávanou kompozitnou (korintskou) hlavicou. V dolnom páse policovej časti (na mieste najnižšej police) sú dva rady s ôsmymi malými zásuvkami. Rímsa je zdôraznená pozláteným vyrezávaným listovcovým pásom.

Štít bohato vyrezávaný, pozlátený. V strede rozvilinovej kompozície čierny oválny vypuklý medajlón so zlatým latinským nápisom (motto lekárne): „*Quid quid agis, prudenter agas et respice finem*“ („Čokoľvek robíš, rob prezieravo a ber do úvahy výsledok“) a datovaním MDCLVIII (dátum založenia lekárne). Pred rekonštrukciou v 50-tych rokoch 20. stor. bolo

datovanie prekryté dátumom *MDCCLXXVII* (1727), kedy vzniklo terajšie zariadenie officíny lekárne.

Nápis na štíte čelnej steny s datovaním založenia lekárne

Po oboch stranách strednej police sú užšie polia (šírka 92 cm a 87 cm), v hornej časti prekryté dýhovaným dreveným obložením steny s dekoračným motívom z prvej polovice 19. stor. (1833), ale bez štítu. V čase premiestnenia nábytku do novostavby v roku 1904 boli skrátene a čiastočne prekryté policami na bočných stenách.

Pravá časť - sokel sa skladá z jednej truhlice. Nad nimi sú v troch radoch tri zásuvky, pričom ľavý stípec je skráteneý. Policová časť má štyri priečky a pod ním sa nachádzajú tri zásuvky v dvoch radoch. V ľavom poli boli pôvodne dvere do susednej miestnosti (laboratória). Neobarokové dvere boli v hornej časti zasklené (v ráme 85 cm x 220 cm).

Kamenné lavabo z 18. storočia so zadnou stenou zdobenou dvoma pilastrami nesúcimi rímsu so zuborezom. V priestore medzi pilastrami je centrálna situovaná mosadzná hlava leva, z ktorého vychádza rameno s kohútikom na vodu. Materiál: vápenec (Deutsch-Altenburg, Dolné Rakúsko) a mosadzné doplnky. Trojboký podstavec je drevený, doplnený v roku 1904 po premiestnení mobiliáru. Rozmery: 79,5 x 195,5 cm.

Po stranách kamenného lavaba je sokel s tromi radmi zásuviek. Po pravej strane sa kvôli skráteniu v roku 1904 nedajú otvoriť. Policová zostava sa skladá z piatich políc, pod ktorými sú zásuvky v dvoch radoch.

Kamenné lavabo

Pravá stena oficíny

Zostava šiestich vertikálnych políc, rovnakých ako na čelnej stene (šírka jednotlivých oddelení 144 cm, 98 cm, 138 cm, presklené 133 cm, 138 cm a 103 cm). Jednotlivé oddelenia sú od seba navzájom odčlenené plochými pilastrami (lizénami) s ornamentálne dýhovaným driekom 14,5 cm, pozlátenou kompozitnou (korintskou) hlavicou a pozlátenou pätkou (prostredná päťka konkávneho tvaru je sekundárne použitá, pôvodne bola na inom mieste). Na mieste najnižšej police sú dva rady malých zásuviek s dýhovanou čelnou stenou, niektoré z nich boli pri prestavbe skrátené. Prvá vertikálna polica je vysúvateľná.

Pravá strana oficíny

Dve policové polia boli v roku 1904 doplnené dvojkridlovými dvierkami s leptaným ornamentom na presklení a v ďalšom poli sú dvojkridlové dvierka namaľované a vypálené. Obidve sú približne v polovici prasknuté. Nárožie police nábytkovej zostavy je zaoblené.

Lavá stena oficíny

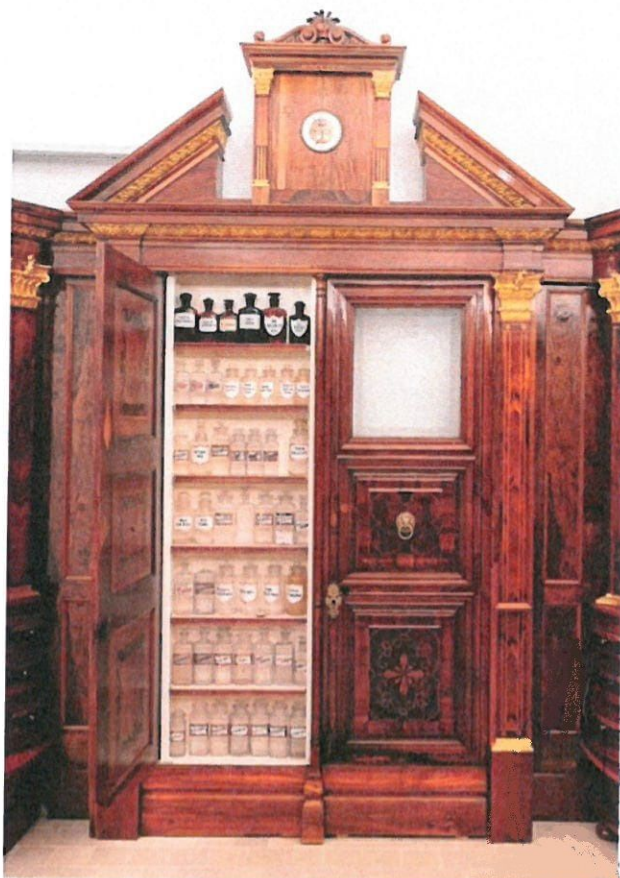
Zostava piatich vertikálnych políc širokých 75 cm, 107 cm, 138 cm, 108,5 cm a 100 cm rovnakých ako na čelnej stene, ale bez štítu. V prvom poli od čelnej steny bývali v pôvodnej zostave (v Bratislave do roku 1904 vo vedľajšej budove Csákyovského paláca) dvere do susediacej miestnosti. Prvá a tretia vertikálna polica sú presklené pôvodným sklom, piata polica obyčajným sklom. Prvá vitrína je z roku 1904.

Ľavá strana oficíny

Pravá strana dvojkrídlových dverí bola funkčná a viedla do susednej miestnosti ("kancelárie"), drevený portál dverí je zvýraznený rozoklaným tympanómom. Ľavé krídlo dverí je fiktívne, v skutočnosti prekrýva (zatvára) tajnú skriňu, pôvodne určenú na uloženie jedovatých látok. Pravé krídlo, skutočné dvere do vedľajšej miestnosti, je v hornej tretine zasklené s leptaným ornamentom. Po oboch stranách dvojkrídlových dverí s bohatým pseudobarokovým dýhovaním sú štíhle ploché pilastre (lizény) s pozlátenou pätkou a pozlátenou kompozitnou (korintskou) hlavicou.

Nad dverami je rozoklaný trojuholníkový tympanón, v jeho strede je pravouhlá hodinová skrinka, opakujúca architektúru portálu. Štít hodinovej skrinky je tvorený dvoma pseudobarokovými ležiacimi volútami. Korpus je z mäkkého dreva, dýhovaný rôznymi druhmi dreva z ovocných a iných ušľachtilých stromov.

Hodinový stroj je viedenskej proveniencie, mechanizmus pochádza pravdepodobne z 2. polovice 19. storočia od Leonarda Lapierre. Hodinová skrinka je datovaná intarzovanými rímskymi číslicami do roku 1904 a ozdobená troma intarzovanými Dávidovými hviezdami. Uprostred je okrúhly hodinový číselník.

Vľavo od dverí je ďalší, užší policový dielec, horná policová časť je uzatvorená dvojkřídlovými dvierkami. Obe nárožia sú zaoblené, v hornej časti riešené ako nakoso postavené ploché piliere (lizény) s pozlátenou pätkou, pozlátenou kompozitnou (korintskou) hlavicou a ornamentálne dýhovaným telom (driekom). Zásuvky v nárožiach majú trojuholníkový pôdorys.

Kamenný stôl, centrálnne situovaný, slúžiaci pôvodne ako predajný pult.

Rozmery platne: 236 x 140 x 12 cm, spodná časť je skosená, celková výška stola 101 cm. Stolová doska (tara) je nesená šiestimi kamennými levmi z 2. pol. 17. storočia, drevené súčasti pochádzajú z 1. polovice 18. storočia, doplnené v 19. storočí a v roku 1904.

Kamenná pracovná doska bola pred polovicou 19. storočia zvýšená o 10 cm podložením dreveného medzičlánku, ktorý je na čelnej strane dekorovaný intarzovaným biedermaierovským motívom. Priestor pod stolom bol v 19. storočí vyplnený drevenou konštrukciou obsahujúcou zásuvky (na strane obsluhujúceho personálu). V druhej polovici 19. storočia bol stôl upravený na predajný pult. Medzi postavy levov boli na čelnej strane umiestnené dva panely s pseudobarokovým intarzovaným motívom. Jedna z figúr levov bola v čase úpravy (1904) vyňatá a upravená ako podstavec pre medený (mosadzný) kotlík.

Kamenná doska: "Adneter Marmor" alebo "Untersberger Marmor" z okolia Salzburgu.

Stôl so šiestimi kamennými levmi

Mobilná hranolová zásuvková zostava (2ks) s rozmermi: 80 x 23,5 x 66 cm. Obsahuje 34 častí, zásuviek, zdobená intarziou, v najvyššom rade sú dve priehradky, v hornej časti štyri rovnako veľké zásuvky v piatich radoch, v spodnej časti 12 zásuviek, z ktorých v strednom stĺpci sú zásuvky kratšie.

Na zásuvkách sú nalepené štítky s fabricky vyrábanými produktmi a liekmi. Pochádzajú pravdepodobne z Viedne, zo začiatku 20. storočia. Materiál: drevo, mosadz.

Zásuvková zostava, dva identické samostatne stojace kusy

Lekárske váhy (2ks), rozmery 53 x 33 x 18 cm, celková výška 83 cm, misky \varnothing 16 cm. Dvojramenné váhy s drevenou základňou s piatimi zásuvkami, na tom mramorová platňa. Váhy sú ukončené vo vrchole elektrickým osvetlením s porcelánovým tienidlom v tvare polgule. Materiál, liatina, oceľ, drevo, porcelán.

Dodávala firma Steinbuch (Budapešť), pred rokom 1919.

Lekárske váhy s osvetlením

Kamenná trecia miska

Rozmery: 61 cm (aj s úchytkami) x výška 26 cm, \varnothing nádoby 40,5 cm, podstavec je trojuholníkový 40,5 x 70,5 cm, hrany skosené. Kamenná trecia miska s dvomi vypustenými úchytkami je postavená na trojbokom podstavci so skosenými hranami, podstavec stojí na troch guliach. Trecia miska sa dá otáčať. Pôvodne mala drevený podstavec. Kameň bol konzervovaný. Zostava je vytvorená z dvoch rozdielnych častí mramoru.

Trecia nádoba pochádza z pravdepodobne z prelomu 17. a 18. storočia, podstavec z 2. pol. 19. storočia. Trecia miska je zo soľnohradského mramoru. Používa sa už len ako dekorácia.

Kamenná trecia miska

2. Unifikovaný názov: **Súbor lekárenských nádob (173 ks)**
(podľa aktualizáčného listu hNKP)

1. Masťovky, biele porcelánové - veľké 27 ks
- malé 3 ks

2. Prachovnice, drevené - 17 ks

3. Stojatky sklenené - veľké 39 ks
- malé 107 ks

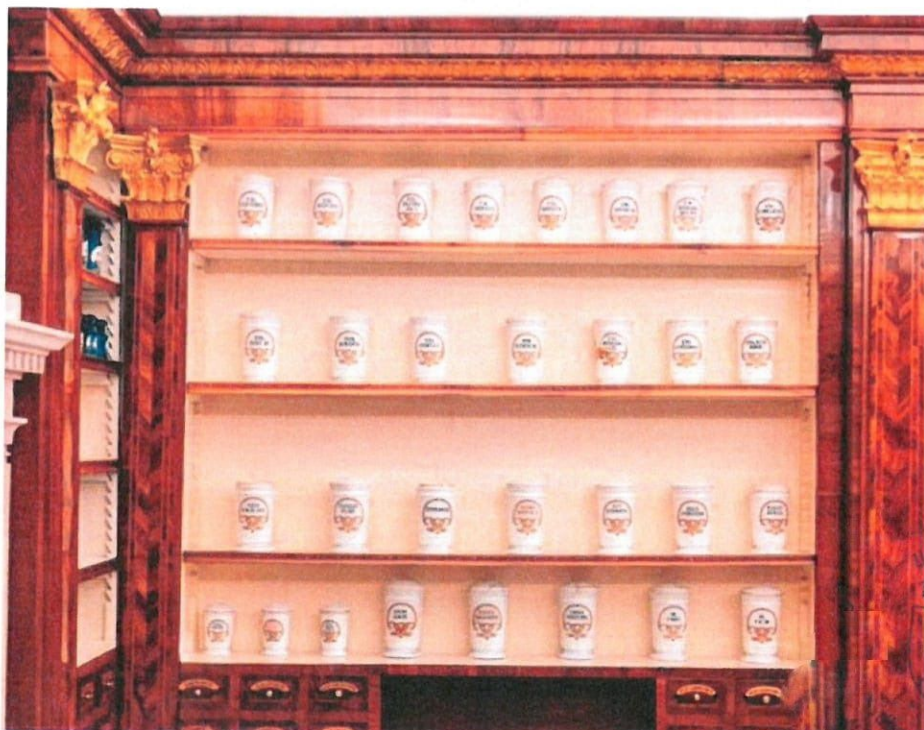
Č. ÚZ PF: 10 604/1

Datovanie: okolo 1727, 1904
Materiál/technika: sklo, porcelán, keramika, drevo, brúsenie maľovanie, zlátenie, vypaľovanie, glazúra
Rozmery: rôzne (vid'. popis)
Stav: vyhovujúci, drobné mechanické poškodenia

Popis:

Súbor lekárenských nádob predstavuje ojedinelý a kvalitný príklad úžitkových predmetov historickej, umeleckoremeselnej a výtvarnej hodnoty.

Do pamiatkovo chráneného súboru patria drevené lekárenské nádoby z 18. storočia, porcelánové masťovky z konca 19. storočia a historicky novšie secesné nádoby z farebného brúseného skla s dekoratívnymi štítkami. Ide o kvalitnú umelecko-remeselnú úžitkovú produkciu z rôznych období, ktoré tvoria historickú súčasť zariadenia pôvodnej lekárne sv. Salvátora v Bratislave.

1. Mast'ovky, biele porcelánové

Súbor 27 väčších a troch menších porcelánových mast'oviek (liekoviek) pochádzajúcich z pôvodnej lekárne.

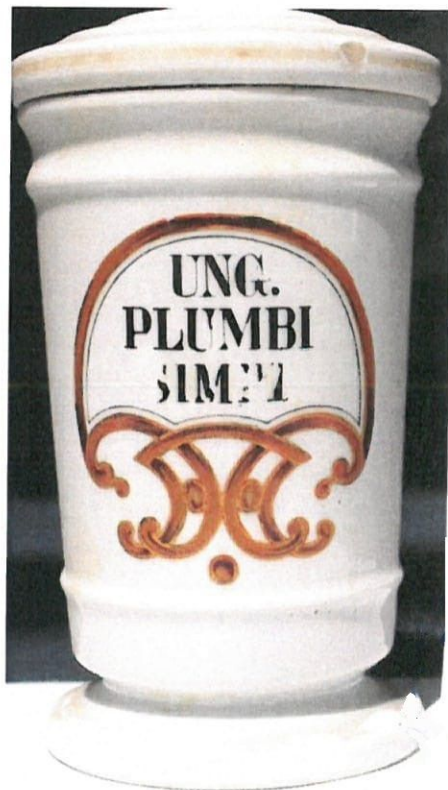
Mast'ovka, veľká (27 ks)

Popis lekárenskej nádoby s nápisom *UNG. PLUMBI SIMPL.*

Rozmery: \varnothing dna 9,5 cm, výška 16 cm, \varnothing hrdla 8,5 cm, vypuklé veko \varnothing 10cm, výška 2 cm
Kruhovú päť nádoby sa zužuje a smerom nahor mierne rozširuje. Veko je v tvare kruhového tanierika, profilovaného a zužujúceho sa k plochému vrcholu. Veko je ozdobné zlatým prúžkom. Na prednej strane v zlatom oválnom ráme čiernou farbou nápis, ktorý je olemovaný páskovým dekorom v spodnej časti zložitejšieho rozvilinového tvaru.

Materiál: porcelán, farba mangánová a čierna.

Pochádza z konca 19. storočia z pôvodnej lekárne sv. Salvátora v Bratislave.

Mast'ovka, malá 3 ks

Popis lekárenskej nádoby s nápisom *EXTR. GENTIAN*

Rozmery: \varnothing dna 6,5 cm, výška 10,5 cm, \varnothing hrdla 5,5 cm, vypuklé veko \varnothing 7,5 cm, výška 1,8 cm.

Kruhovú päť nádoby sa zužuje a smerom hore mierne rozširuje. Veko je v tvare kruhového tanierika, profilovaného a zužujúceho sa k plochému vrcholu. Veko je ozdobné zlatým prúžkom. Na prednej strane v zlatom oválnom ráme čiernou farbou nápis, ktorý je olemovaný páskovým dekorom v spodnej časti zložitejšieho rozvilinového tvaru.

Materiál: porcelán, farba mangánová a čierna.

Pochádza z konca 19. storočia z pôvodnej lekárne sv. Salvátora v Bratislave.

2. Prachovnice, drevené 17 ks

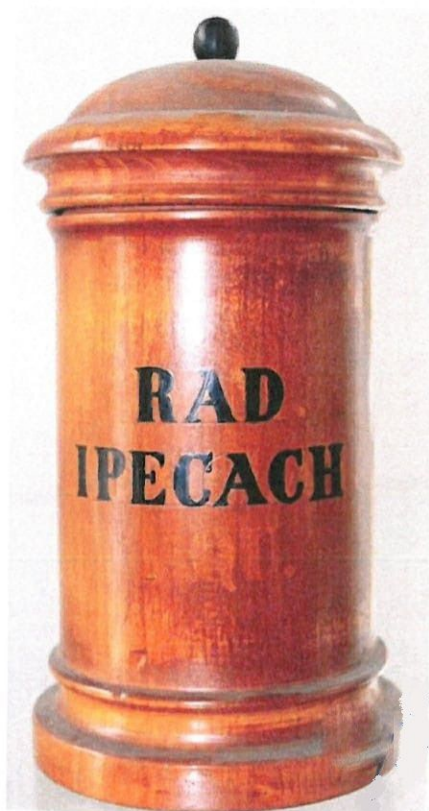
Popis lekárenskej nádoby s nápisom *RAD IPECACH*

Rozmery: \varnothing 8,5 cm x 17,5 cm, veko \varnothing 8 cm x 5 cm

Drevená lekárenská nádoba valcového tvaru s profilovanou základňou a nápisom čiernej farby. Vypuklé veko s profilovaným okrajom je zakončené čiernou guľkou.

Materiál: leštené drevo

Pochádza z 18. storočia z pôvodnej lekárne sv. Salvátora v Bratislave.

3. Stojatky sklenené

Súbor veľkých (39 ks) a malých (107 ks) sklenených lekárenských nádob (liekoviek)

Stojatka (liekovka) z hrubostenného modrého skla, dno je v tvare elipsy, na zúžených koncoch s kruhovými výrezmi, hrubým hrdlom so sklenenou brúsenou zátkou ukončenou plošným gombíkom. Na tele nádoby polkruhové zárezy, ktoré pokračujú aj vo zvislom smere. Hrdlo má dvanásť reliéfnych oblúkov. Na čelnej stene maľovaný identifikačný listok s nápisom. Štítok bielej farby má tvar oválnej kartuše olemovanej zlatou páskou, ktorá v spodnej časti vytvára zložitý páskový ornament. Sklárska produkcia z roku 1904.

Rozmery veľkej stojatky: dĺžka 10,5 cm x šírka 9 cm x výška 21,5 cm zátko osemhranná 6 cm x výška 6 cm, \varnothing valcovitého uzáveru 2,5 cm.

Rozmery malej stojatky: 6 x 5 x 13,5 cm, zátko 5,5 x 5 cm. Sklo, farba mangánová, biela a čierna.

2. Unifikovaný názov: Pokladňa kovová

Č. ÚZ PF: 10 605/1

Datovanie: prelom 19. a 20. storočia
Autor: NATIONAL DAYTON, OHIO, U. S. A
Nápis: „Kational, National Cash Register Company, m.b.H. Filiale Wien 1,...“ štítok so zoznamom dátumov usporiadaných do troch stĺpcov, nadpis „PATENTED“.

Materiál/technika: kov, drevo, priemyselná výroba, tepanie, nitovanie
Rozmery: V 46 x Š 48 x H 34 cm
Stav: vyhovujúci, drobné mechanické poškodenia

Popis:

Kovová secesná pokladňa tvarovo vychádza z kubickej formy s konvexne vypuklou čelnou stranou s tlačidlami, bohato zdobená reliéfnym rastlinným dekorom, na ľavej bočnej stene prelamovaným, na pravej bočnej stene s otočnou kľukou. Pokladňa pozostáva z nízkej hranolovej základne so spodnou profilovanou drevenou doskou. Na čelnej stene základne sa nachádza plastický nápis – názov značky *Kational*, umiestnený medzi dvoma symetrickými plastickými ornamentmi. Základná forma ornamentu má v strede kruhový medailón olemovaný perlovou retiazkou a dva hrotité listy po stranách. Obdobný ornament v bohatšej rozvinutejšej forme sa opakuje aj na vrchnej stene základne. V základni sa nachádza výsuvná zásuvka.

Na základňu nadväzuje hlavná časť, tvarovo vychádzajúca z hranolu, ale s konvexne vypuklou tlačidlovou čelnou stenou. Na nej sú v štyroch stĺpcoch zoradené kruhové tlačidlá s číselnými hodnotami a písmenami. Vrchná plocha tlačidiel je pravdepodobne z emailu. Stĺpce s tlačidlami oddeľujú zvislé pásy s variáciami rastlinného listového ornamentu s kruhovým medailónom v strede. Pod tlačidlovou plochou sa nachádza zásuvka na kľúč. Na úzkej hornej stene pokladne je malými skrutkami upevnený kovový štítok s tromi stĺpcami číselných dátumov (všetky ešte s letopočtom z druhej polovice 19. storočia).

Ľavú stenu bohato dekoruje zložitý prelamovaný rozvilinový a rastlinný ornament. Na základni sa nachádza malý štítok s červeným nápisom: „ÚNZ m. B.L.O. zpz 2357 ...“

Pokladňa je hodnotným historickým príkladom priemyselnej produkcie s umelecko-remeselnými kvalitami. Pamiatkové hodnoty má predovšetkým kvôli zachovanej forme funkčného mechanického zariadenia a dekoratívnej výzdobe so secesnými prvkami.

Fotodokumentácia:

Secesná kovová pokladňa

3. **Unifikovaný názov:** Luster viacramenný
Č. ÚZ PF: 10 606/1

Datovanie: okolo roku 1904

Materiál/technika: kov, bronz, sklo

Rozmery: V 220 cm, ø 115 cm

Stav: drobné mechanické poškodenia, demontované svietidlá
uložený v depozite

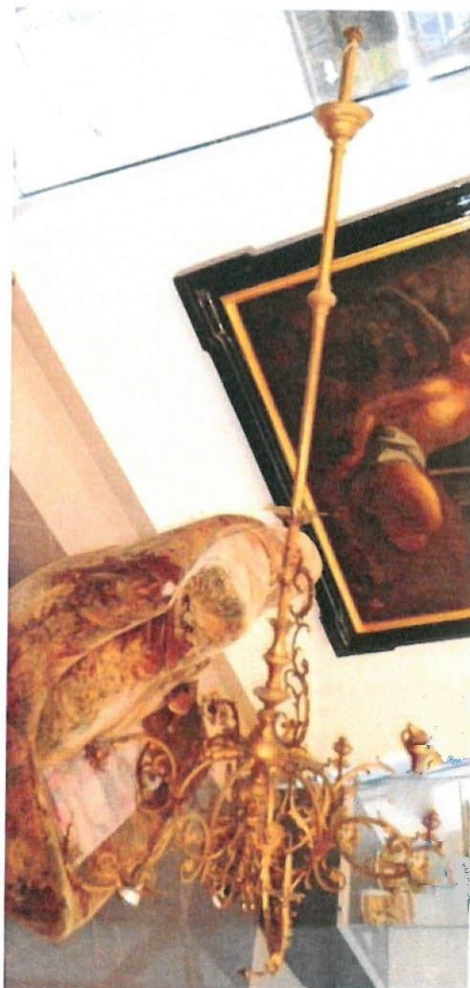
Popis:

Secesný luster s hlavným tyčovým závesným konštrukčným prvkom a radiálne usporiadanými ramenami v tvare zatočených rozvilín s akantovým a rokajovým dekorom. Samostatné zvoncovité tienidlá z pieskovaného a farebne tónovaného skla. Ide o pôvodne plynový luster, neskôr prerobený na elektrický.

Závesnú tyč zdobia plastické prstence a kanelovanie. V dvoch tretinách sa nachádza korunka z akantových listov, od ktorej sa rozvetvujú jednotlivé ramená. V centrálnej časti je zložitá zdvojená balustra zdobená akantovými listami. Ramená majú tvar volútovo zatočených rastlinných úponkov, na ich konci sa nachádzajú zvonovité závity na tienidlá. Ramená zdobia rastlinný dekor v podobe akantových listov a rokajových hrebienkov.

Luster, ktorý tvoril súčasť pôvodného zariadenia lekárne sv. Salvátora v Bratislave, predstavuje kvalitný príklad umelecko-remeselnej produkcie zo začiatku 20. storočia

Fotodokumentácia:

Príloha č.1a

– Dodatok č. 1 k

Odbornému popisu
historického mobiliáru,
Lekáreň u Salvátora

DODATOK

k odbornému popisu historického mobiliára z lekárne u Salvatora v Bratislave

Predmetom tohto dodatku sú časti zádveria, ktoré neboli zreštaurované, nie sú súčasťou expozície v Novom Meste nad Váhom a preto sa nenachádzajú v odbornom popise. Jedná sa o nasledovné časti:

Polož.1: 1x dvere jednokrídlové, presklené, so sklom zdobeným leptanými ornamentmi;

Polož.2: 1x drevená naddverná rímsa profilovaná, viackrát zalomená;

Polož.3: 1x presklená výplň nadsvetlíka v drevenom ráme s pántmi;

Polož.4: 1x drevená výplň kazetovaná, plná;

Polož.5: 1x drevená výplň horizontálna, s leptanými sklami.

Pohľad na zádverie (vľavo) na Panskej 35 v Bratislave zo 70.rokov 20.st.

Položka 1

Položka 2

Položka 4

Položka 5

Položka 3

27. septembra 2021

PhDr. Ivo Štassel

Príloha č.2

– Znalecký posudok

Znalec: PhDr. Beata Felová, znalec pre Odvetvie: Výtvarné umenie 440301

	Nábytok	360101
Odbor:	Umelecké diela	440000
	Starožitnosti	360000
Evidenčné číslo znalca		914529

Zadávatel': Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava

Oddelenie vnútornej správy

Primaciálne námestie č.1, 814 99 Bratislava

ZNALECKÝ POSUDOK

č. 7 / 2021

Vec: Na základe objednávky hore uvedeného žiadateľa vyhotoviť znalecký posudok na predstavený historický mobiliár a vybavenie bývalej barokovej jezuitskej lekárne, ktoré tvoria súčasť stálej expozície súkromného Múzea lekárnictva u sv. Salvátora v Novom Meste nad Váhom, Hurbanova 1. Znalecký posudok na celý súbor interiérového vybavenia lekárne, ktorý je súkromným majetkom, má obsahovať jeho genézu, historické zaradenie, kvalitu dobovej umelecko-remeselnej práce a vyčíslenie jeho všeobecnej finančnej hodnoty.

Počet strán: 26

Počet vyhotovení: 1

I. ÚVOD:

1.PREDMET POSUDKU:

Historický mobiliár a vybavenie pôvodne jezuitskej lekárne u sv. Salvatora v Bratislave.

Dnes súčasť stálej expozície súkromného Múzea lekárnictva u sv. Salvatora v Novom Meste nad Váhom, Hurbanova 1.

2. ÚČEL POSUDKU:

Vyjadrenie súdneho znalca z odboru starožitnosti, odvetvie nábytok na objednávku hore uvedeného žiadateľa

3.DÁTUM VYŽIADANIA POSUDKU:

12.august 2021

4.DÁTUM KU KTORÉMU JE POSUDOK VYPRACOVANÝ:

30.august 2021

5. PODKLADY NA VYPRACOVANIE POSUDKU:

Majiteľ Múzea lekárnictva v Novom Meste nad Váhom, v ktorom interiérové vybavenie pôvodne jezuitskej lekárne U Salvatora tvorí súčasť stálej muzeálnej expozície, mi za svojej prítomnosti, sprístupnil fyzickú obhliadku pojednávaných artefaktov. Dňa 3. augusta 2021 som v spoločnosti riaditeľa Mestského ústavu pamiatkovej starostlivosti v Bratislave PhDr. Iva Štassela a PhDr. Andreja Kapcara navštívila uvedené Múzeum lekárnictva a spolu za prítomnosti jeho majiteľa sme urobili obhliadku za účelom prejednania objednávky na znalecký posudok. Rozhovor s majiteľom Múzea, fotografovanie jednotlivostí, ich zameranie, overenie pravosti. Zoznámenie sa s prístrojovým zariadením, ako aj s typmi zachovaných sklenených a drevených nádob na liečivá z pôvodného vybavenia bývalej lekárne. Majiteľ Múzea lekárnictva mi láskavo umožnil aj doloženie pôvodných fotografií zariadenia lekárne U Salvatora / ktoré sú jeho vlastníctvom, za čo mu vyjadrujem svoju vďaku// a to v dome Dr. Gustáva Adlera, na Panskej ulici v Bratislave, ktorý dal postaviť v roku 1904. Na prízemí do oficiíny lekárne umiestnil aj barokový mobiliár pôvodne jezuitskej lekárne, ktorého bol Dr. Adler v tom čase majiteľom. Na základe zoznámenia sa s uvedenými artefaktmi bude mojou povinnosťou ako znalca vyjadriť sa k umelecko-historickej a primeranej všeobecnej finančnej hodnote posudzovaných objektov v cenovej relácii, ktorá by všeobecne mohla byť akceptovaná na slovenských aukciách starožitností v období vyhotovenia znaleckého posudku.

II. POSUDOK:

Objekt: lekárenský nábytok pôvodne jezuitskej Lekárne u Salvatora,

Autor: neznámy,

výrobné firmy technického príslušenstva lekárne z roku 1904 uvádzam pri objektoch

Názov: LEKÁREŇ U SALVATORA / historický mobiliár jej zariadenia /

Proveniencia: Rakúsko-Uhorsko, / Pozsoň- Pressburg/, dnes Bratislava, SR

Technika: dobová dielenská umelecko-remeselná práca / leštená dyha, intarzia, rezbárske

práce, kamenárske práce, mosadzné a kovové prvky- priemyselná výroba/

Materiál: drevo /rôzne druhy/, lístkové zlato, kov, mosadz, kameň, mramor, sklo, liatina

bdobie vzniku: barokový lekárenský nábytok 17 a 18. storočia, doplnený v 40-tych rokoch

19. stor., konečná úprava a technické vybavenie v roku 1904.

Rozmery: dve bočné a čelná zostava lekárenského nábytku obvodovo spojené do tvaru U.

približné rozmery: Bočné zostavy 2x 900 cm, stredná 530 cm,

výška policových vitrín /bez štítov/ 280 cm, hĺbka 70 cm.

Signa : nábytok nesignovaný.

Pôvod: jedna z najstarších barokových lekární rímskokatolíckeho rehoľného rádu jezuitov

pôvodne v budove ich kolégia, založeného v roku 1626 na Kapitulskej ulici v dnešnej

Bratislave. Od roku 1904 Lekáreň u Salvatora majiteľ R. Adlera, na Panskej

ul.35, v Bratislave, v roku 1950 zoštátnená. Dnes je celý súbor jej zariadenia súčasťou

stálej expozície súkromného Múzea lekárnictva sv. Salvátora v Novom Meste nad

Váhom, Hurbanova 1.

VOVEDENIE: / genéza/

Kým bližšie rozoberieme barokový mobiliár bývalej jezuitskej lekárne, ktorá prevádzkovala svoju činnosť v Bratislave na Panskej ulici ako lekáreň u Salvatora, až do jej znárodnenia v roku 1950, ozrejmime si genézu jej vzniku, ktorú sprevádzali dobové dramatické udalosti a boje tak svetskej ako aj cirkevnej moci o stabilitu Habsburskej monarchie s dominantným postavením katolíckej cirkvi, ktoré v Uhorsku 17-18.storočia priniesli významné zmeny. V dobe tureckej hrozby, stavovských povstaní proti habsburskej rekatolizačnej politike významnú úlohu zohrala jedna z najvplyvnejších osobností Uhorska ostrihomský arcibiskup Pázmány Péter / 1570- 1637, zomrel a je pochovaný v Bratislave, v Dóme sv. Martina/ , predstaviteľ maďarskej intelektuálnej identity a jeden z tvorcov maďarského národného povedomia. Po porážke povstania kniežaťa Gábora Bethlena /1619-21,/ po roku 1622 presadil triumfálny katolicizmus a víťaznú sebaaprezentáciu jezuitov postupne v celom Uhorsku, kde po celom území zakladal veľký počet jezuitských inštitúcií, medzi inými 11. septembra, 1626 aj jezuitské kolégium pri Dóme sv. Martina /dnes Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta UK v Bratislave/.

Tento najväčší, mužský, rímskokatolícky, ekléziastický rehoľný rád založil v roku 1534 Ignác z Loyoly , schválený pápežom Pavlom III. 27. septembra, 1540. Tento rád, dedičov templárov, bol založený, aby likvidoval reformačné hnutie. Jezuiti celé stáročia usilovali o svetovú nadvládu s pápežom na čele, boli inkvizítori, uzurpovali si moc zosadzovať kacírskych kráľov, kniežatá, štáty, spoločenstvá národov a vlády, ktoré považovali bez ich schválenia za nezákonné. Vláda nepodriadená Rímu môže byť zlikvidovaná. V roku 1773 pápež Klement XIV. na nátlak európskych panovníkov /pruského kráľa Fridricha II. Veľkého a Kataríny II./ síce zrušil jezuitskú rehoľu, všade tam kde bol verejne vyhlásený pápežský list /breve/ „Dominus ac Redemptor“ / v zmysle „Pán je vlastníkom“/, ale v roku 1814 pápež Pius VII zrušil potlačenie Spoločnosti Ježišovej / jezuitov/ hlavne zásluhou aktívnej aj medzinárodnej činnosti Tadeusza Brzozowského,, ktorý sa formálne stal generálnym predstaveným Spoločnosti Ježišovej (SJ/.

Činnosť jezuitov spočívala hlavne v oblasti vzdelávacej, vedeckej, pastoračnej a misijnej

Jedným z prvých veľkých misionárov jezuitov bol priateľ Ignáca z Loyoly František Xaverský /1506-1552/, ktorý šíril katolícku vieru v Indii, Japonsku až nakoniec zomrel ako 46 ročný v Malajsku.

/Súčasný pápež František je historicky prvým pápežom z rehole jezuitov. V decembri 2020 sa spojil svetový obchod s Vatikánom a vytvorili koncil pre inkluzívny kapitalizmus / ide o neziskovú organizáciu s podporou veľkých svetových finančníkov/ Dnes vo svete pôsobí do 20 tisíc jezuitov, na Slovensku približne okolo 100, mnohí činní aj ako členovia KDĽH, alebo aj predstavitelia štátnej moci, zakladatelia Univerzity sv. Alžbety, a pod. /

Kardinál a ostrihomský arcibiskup Pázmány Péter, v rokoch 1616-1637, v rámci rekatolizácie vyvinul veľkú energiu pri výstavbe a obnove katolíckych inštitúcií / výlučne z maďarských zdrojov/, školy, knižnice, a pod. Aj do Bratislavy pozýva talianskeho architekta J. Rava, ktorý so svojim synom realizuje viacero projektov. Pázmány založil množstvo jezuitských inštitúcií, medzi inými v roku 1626 aj jezuitské kolégium pri Dóme sv. Martina, prepošstvo, Colegium Emericana na Kapitulskej ul., kláštor klarisiek na Klariskej ul. v Bratislave/, zakladá Univerzitu v Trnave /1635/, Univerzitnú knižnicu, jezuitský internát v Bratislave, sídlo na Spiši a ďalšie.

Začiatkom 17. storočia ostrihomský arcibiskup František Forgáč odkúpil od bratislavských mešťanov stavebný pozemok na ktorom dal postaviť letný arcibiskupský palác s veľkou záhradou, ktorá sa stala známou v strednej Európe. Neskôr dal Juraj Lipai / Lippay, 1600-1666/, ostrihomský arcibiskup v rokoch 1642-1666, postaviť novú budovu arcibiskupského paláca. /Dnes sídlo úradu vlády, ale už v neskorobarokovej prestavbe viedenského architekta Franza Antona Hillebrandta, ktorý v meste postavil aj niekoľko iných palácov.

Do polovice 17. storočia siahajú aj počiatky jezuitskej lekárne. Sú hypotézy že arcibiskup J.Lippay daroval v roku 1658 jezuitom lekáreň z vlastných prostriedkov. Táto informácia však nie je overená. Na základe osobných výkazov, ktoré jezuiti viedli, v roku 1655 je v nich uvedená aj funkcia a meno lekárnik, alebo správcu lekárne / apothecarius Udalrich Steidler./, čo znamená, že lekáreň pre jezuitov bola už v prevádzke. Odvtedy boli v zoznamoch uvádzané mená lekárnikov až do roku 1773, kedy pápež Klement XIV rozpustil SJ.

V roku 1727, na príkaz kráľovského mandátu, bola urobená úradná kontrola všetkých lekární a skúšky odborných znalostí lekárnikov. Po dôkladných revíziách jezuiti dostali povolenie a právo prevádzkovať lekárňu a predávať lieky. Tým bola legalizovaná prevádzka lekárne. Zrejme v tom istom roku /1727/ bola vyrobená veľká časť interiérového zariadenia lekárne. Nábytok nie je autorsky signovaný a nie sú známi majstri, ktorí ho vyrobili. V 18. storočí však prevádzkovalo na území Uhorska svoju dielenskú výrobu veľa majstrovských dielní, ktoré vyrábali nábytok vysokej kvality, podľa požiadaviek dobovej módy, v Pressburgu, /Pozsony, od pol.19.stor. Bratislava/ ako aj na území Horného Uhorska, hlavne v štýle viedenského a budapeštianskeho okruhu. Nábytkové typy, materiál, dekór a doplnky vyberali aj z početných katalógov, ktoré obsahovali modely typu stredoeurópskeho centra, v polovici 18. stor. tzv. tereziánsky nábytok, ktorý bol zdobený charakteristickým dekórom, ako aj architektúrou jednotlivých nábytkových soliterov. Aj v prostredí jezuitských reholí sa nachádzali pomocní rádoví bratia /fratres coadiutores/, ktorí pracovali na rôznych jezuitských stavbách ako zruční stolári, debnári a iste aj majstri umeleckých remesiel, takže je možný predpoklad, že mnohé cirkevné interiéry, ako aj ich nábytkové vybavenie, zhotovovali miestni umelci, alebo remeselníci rádu. Keďže svoje umelecké diela signovali iba majstri „ebenisti“, ktorí pracovali pre kráľovské dvory, väčšina nábytkových súprav, sedacích garnitúr aj jednotlivých nábytkových kusov je od anonymných majstrov. Bližšie podrobnosti o výrobe pôvodného mobiliáru nie sú známe. Lekárňu sa nachádzala na Kapitulskej ulici č.1v južnom krídle jezuitskej rezidencie, obrátená k Dómu sv. Martina.

Po dočasnom zrušení jezuitského rádu pápežom Klementom XIV., v roku 1773, bola lekárňu v roku 1775 predaná v dražbe. Jej novým vlastníkom sa stal Karl Sessel, ktorý jej prevádzku nezrušil a lekárňu zostala, napriek nariadeniam, na pôvodnom mieste až do roku 1783, pod vedením svetského lekárnika. Lekárňu bola vedená ako „apotheca patrium Societatis Iesu“ /voľne preložené ako „lekárňu k službám verejnosti“/.

Lekárňu držal do roku 1819 majiteľ a lekárnik Juraj Schonvinger. V meste prebiehal čulý stavebný ruch a majiteľ chcel prevádzkovať lekárňu bližšie centra na hlavnej mestskej komunikácii. V roku 1833 ju s kompletným vybavením interiéru presťahovali do Csákyho

paláca na Panskej ulici č.33, do objektu, dnes susediaceho s domom Lekárne Salvatora, ktorý dal v roku 1904 postaviť Dr. Rudolf Adler. Keďže úžitková plocha nového interiéru bola menšia, zrejme došlo aj k skráteniu niektorých policových vitrín nábytkového súboru. V priebehu 19. storočia sa majitelia lekárne menili /1846-František Tschida, od roku 1852 Ladislav Klacsányi, už v roku 1866 lekárnik Gejza Lušich a po ňom 1882 Žigmund Klein/. Svoje služby prevádzkovala, až kým ju v roku 1884 neodkúpil Dr. Rudolf ADLER, aby celú lekárňu, aj s jej pôvodným barokovým vybavením, nainštaloval do svojho domu, ktorý staval na Panskej ulici, č.35, v susedstve Csákyho paláca. Rozmery pôvodného barokového nábytku lekárne boli v architektonických projektoch nového domu už zohľadnené.

Použitá literatúra: L. Bernát: Jezuiti lekárnici v Bratislave, v Slovenskom lekárniku 2020, č.1
F.Perényi: Bývalá jezuitská lekárňu Salvátor v Bratislave, v Ročenke Bratislava 5. Bratislava: Múzeum mesta Bratislavy,

Dom pre lekárniku Dr. R. Adlera postavila známa bratislavská firma Kittler a Gratzl v roku 1904, na úzkej, zrejme ešte stredovekej parcele, v blízkosti Dómu sv. Martina, v eklektickom slohu viedenského typu, ktorý sa rozvíjal súbežne s novým umeleckým slohom secesie, ktorý postupne dominoval v mnohých európskych centrách. Blízkosť hlavne viedenského, ale aj budapeštianskeho centra ovplyvnila na prelome 19 -20.storočia aj nové stavby v Bratislave. Firma Kittler a Gratzl v tej dobe stavala niektoré paláce aj na dnešnej Štefánikovej ulici, na Palisádach, stavbu kúpeľov Grossling, bývalý hotel Krym, a ďalšie. Po smrti Dr. Rudolfa Adlera v roku 1906 lekárňu prešla do rúk nájomcov.

Fasáda päťpodlažného štíhleho objektu dala vyznieť eklektickému využitiu rôznorodých architektonických článkov, odlišné riešenie každého poschodia, v strede so zahroteným vystupujúcim arkierom. Početné varianty okien s bohato zdobenými frontonmi a drobnou plastickou výzdobou. Pod oknami obmeny jemných mreží. Fasádu uzatvára hutná, profilovaná rímsa v strede s kupolkou s dlhým hrotom. Prízemie delia na štyri časti lisény. Vľavo vchod do budovy s bohatou plastickou supraportou, vpravo v strede vstup do lekárne. s presklenými dvermi, po bokoch veľké výkladové okná. V troch výplniach nad zasklenými

plochami čierne oválne firemné štíty, s pozláteným názvom lekárne, v maďarčine, češtine a latinčine. / SALVATOR GYOGYSZERTAR, LÉKÁRNA SALVATORA, SALVATOR APOTHEKE/ Nápis firmy zo strán prezentujú sošky anjelíkov strácajúce sa v akantových listoch.

Z ľavej strany, nad vstupnými dvermi lekárne, na rebrovanej liséne, na konzole, pod baldachýnom kamenná postava Krista–Salvatora od významného súdobého bratislavského sochára Alojza Riegeleho /1879-1940, Bratislava/, umelca mnohých žánrov i profesií. Sochu zhotovil v roku 1904. Zo známejších diel vyhotovil aj epitaf Pétra Pázmányho, /1907, Dóm sv. Martina/. Slovo salvator v latinčine znamená spasiteľ–záchranca. Riegeleho postava Krista v rozvratom rúchu, pravou rukou žehná, v ľavej drží jablko- guľu / sféru/, ktorá je symbolom neobmedzenej vlády a moci. Guľa alebo „jablko“, so vsadeným dvojramenným krížom symbolizuje moc a vládu nad svetom. Patrí ku kráľovským insígniám. Svetský panovník má však len prepožičanú moc a nie nad celým svetom. Iba zastupuje Krista–kráľa kráľov SALVATOR MUNDI–KRISTUS SPASITEĽ SVETA. Je špecifický ikonografický výjav znázorňujúci žehnajúceho Krista. Pre pôvodne jezuitskú lekárňu najpodstatnejší symbol. Jezuiti-Spoločnosť Ježišova, /SJ/-hlavné postavy: Ježiš Kristus a Panna Mária.

IHS – Iesus hominum salvador / Ježiš spasiteľ ľudstva/

Citujem“

„ Architekti pri projektovaní prevádzkového priestoru lekárne zohľadnili a rešpektovali jej budúci interiérový vzhľad i rozloženie barokového mobiliára.

Na prízemí sa nachádzala lekárňa, pracovňa lekárniky a pracovný priestor na prípravu liekov.

Na poschodiach domu boli byty.

Architektonické obohatenie nového priestoru pre pôvodný barokový mobiliár, /vzor dlažby, štuková i maliarska výzdoba stropu interiéru, ako aj dobovo moderné technické vybavenie, potrebné k prevádzkovaniu lekárne/, bolo umelecky i technicky pôsobivo zrealizované a nerušilo dominantnosť nábytkového vybavenia z 18. storočia. Interiér Lekárne u Salvatora, napriek slohovej nejednotnosti, predstavoval zriedkavú, esteticky pôsobivú zladenosť súdobej architektúry interiéru s historickým mobiliárom.

Výzdoba stropu – biele štuko v geometricky rôznych kazetách s figurálnym i rastlinným motívom / odkaz na antiku a renesanciu/. V strede kazety lemovanej zuborezom, v akantovom kruhu bol zavesený mosadzný luster, s akantovými rozvilinami, boltcami, sklenenými miskami v tvare štylizovaných kvetov. Rozviliny sa pnú po dlhej, závesnej tyči. V dvoch väčších polkruhoch reliéfy troch malých putti, ktoré majú symbolizovať umenie /maliarstvo, sochárstvo a rytecko/. Na náprotivnej strane oblasti vedy / geografia, astronómia a veda ako taká – všeobecne/. Na malých poliach alegorické symboly múdrosti/ sova/, znovuzrodenia /vták fénix, s kotvou v pazúroch, ktorá je symbolom nádeje a statočnosti/. Stropná výzdoba podľa návrhu lekárnik Rudolfa Adlera v spolupráci s autormi stropných malieb-Annou Adlerovou a Móricom Stankovitsom. Anna Adlerová bola dcérou majiteľa lekárne, ktorý pochádzal z bratislavskej rodiny Adlerovcov s dlhou tradíciou rytcov a medailérov. Bola členkou Bratislavského umeleckého spolku / Pressburger Kunstverein, maď. Pozsonyi képzóművészeti Egyesület/, ktorého bol jej otec mecenášom. Móric Stankovits pochádzal z Bratislavy. V rokoch 1889-1892 študoval na Akadémii výtvarných umení v Mníchove u profesora Leopolda Otta Sturzla a Augusta Finkla. Stal sa významným maliarom krajín a architektúry. Bol tiež členom Bratislavského umeleckého spolku. Ikonografia malieb sa vzťahuje na antickú mytológiu a vychádza z mýtu o Asklépiovi, bohovi lekárstva, ktorý bol synom Apolóna a smrteľnej ženy Korónidy. Lekárskemu umeniu sa vyučil u svojho otca a u kentaura Cheiróna. Liečeniu zasvätili svoj život aj jeho deti – synovia boli významnými lekármi a dcéry bohyňami, ktoré starí Gréci uctievali a často zobrazovali na umeleckých dielach.

Na strope Lekárne u Salvatora sú vyobrazené štyri Asklépiove dcéry.

HYGIEIA – bohyňa zdravia a čistoty. Stala sa symbolom prevencie a uchovania zdravia. Na ruke má ovinutého hada.

IASÓ - bohyňa zotavovania sa z choroby. Stala sa symbolom regenerácie. V ruke drží zrkadlo, hlava postavy spočívajúca v jej lone môže byť porazená bolesť či staroba.

AKESÓ – bohyňa hojenia rán a liečenia chorôb. Stala sa symbolom boja s chorobou a tradične je zobrazovaná s oštepom.

PANAKEIA – bohyňa všeobecného zdravia. Stala sa symbolom univerzálneho lieku. Pri nej sa nachádza lýra, hudobný nástroj Apolóna, ktorý bol jej starým otcom.“

/ Text citovaný s láskavým dovolením autorov textov výstavy: „Lekáreň u Salvatora“. Autori textov Ivo Štassel, Zuzana Zvarová, Zsófia Kiss-Szemán/ Copyright: Mestský úrad ochrany pamiatok v Bratislave, 2021. /

NÁBYTOK:

Základné typy barokového nábytku Lekárne u Salvatora tvoria prístenné policové vitríny a zásuvkové súbory. Sú usporiadané podľa pôdorysu interiéru do troch strán, ľavá, stredná a pravá, v základných, už vyššie uvedených rozmeroch, cca 900cm, 530cm, 900cm čo predstavuje dĺžku celej zostavy, vo výške 280 cm / bez nádstavcov/ a hĺbke 70 cm. Dnešný vzhľad mobiliáru lekárne je výsledkom zjednotenia viacerých dobových zásahov do jej pôvodného vybavenia a dotvorenie konečného, dnes prezentovaného interiérového súboru. Keďže pôvodný barokový nábytok bol v jednotlivých obdobiach viackrát premiestňovaný a inštalovaný v rôznych nových interiérových priestoroch, bol doplnený o nové dobové mobiliárové časti, ako aj nutné technické vybavenie, ktoré zodpovedalo aktuálnym potrebám tak v zmysle zariadenia interiéru v novom priestore, ako aj prevádzkovej činnosti lekárne.

Barokový mobiliár z pôvodne jezuitskej lekárne bol vyrobený približne v rokoch 1727-37 pre potreby rezidencie sv. Martina v Pressburgu /Prešporoku/ na Kapitulskej ulici. Od roku 1727 prebiehali na príkaz kráľovského mandátu úradné skúšky spôsobilosti vtedajších lekárni a lekárnikov a v roku 1737 dostali jezuiti právo prevádzkovať lekáreň. Aj keď sú správy o činnosti jezuitskej lekárne už z polovice 17. stor., (činnosť mecenáša Lippayho/ zmienky o jej mobiliárovom vybavení nie sú k dispozícii.

Prístenné skrinkové, zásuvkové a policové zostavy majú jednotnú skladbu. Jednotlivé samostatné diely stoja na sploštených guľových nohách, s nízkym, sedacím truhlicovým soklom, s otváracími úložnými príklopami, nad nimi varianty dvojdvierových skriniek a súbory zásuviek, od spodných väčších, horných menších, v rôznom počte a rôznych

rozmeroch. Nad nimi policové otvorené i presklené nádstavce na uloženie lekárenských nádob s liečivými prírodnými i chemickými materiálmi na prípravu liečiv, ako aj na už pripravené lieky pre pacientov.

Skriňovú architektúru stien, vo výške policových nádstavcov, rádovo členia pilastre s páskovou intarziou. Dosadajú na nízke profilované pätky a sú ukončené korintskými hlavicami rímskeho typu Pätky a hlavice sú zlátené. Pilastre v zmysle klasického architektonického rádu symbolicky podopierajú rímsu.

Nábytok predstavuje vysokú úroveň dielenskej umelecko-remeselnej práce.

V zosilnenej moci Habsburgovcov a politickej prevahy viedenského dvora vzniká v 18. storočí veľa stolárskych cechov a v nich zdužených majstrov najmä na území dnešného Slovenska / Horné Uhorsko/ so snahou o dokonalý interiér.

V jezuitských reholiach často pracovali aj interní majstri, už vyššie uvedení pomocní rádoví bratia / fratres coadiutores/ a je predpoklad že nábytok mohli vyhotoviť aj v stolárskych dielňach rádu. Práce blízke viedenskému centru vykazovali už jemnejší vkus tzv. tereziánskeho nábytku, čo je typické aj pre výrobky prešporských majstrov. Nábytok charakterizuje pomerne hrubá, politúrovaná, vysoko leštená orechová dyha miestami doplnená ozvláštnením vzorov koreňovice. Zdobená intarziou v novom páskovom ornamente, ktorý bol na našom území častý až do 2 polovice 18.stor. a stal sa typickým pre obdobie rokoka. Do orechovej dyhy je pásková intarzia zhotovená zo svetlého javorového dreva, čierneho dubu, niekedy ebenu, ako aj z hruškového dreva. Páska realizovaná v rôznych variantoch, tvorí vlnité i geometrické obrazce. Je použitá na prehnutých povrchoch skriniek, zásuviek i plochách soklov. Na zásuvkách sú v páskovom orámovaní intarzované svetlé javorové štítky s čiernymi nápismi liečiv. V ich strede okrúhle mosadzné úchytky.

/Štítky v latinčine uvádzajú názvy bylín rôzneho druhu, liečivých aj jedovatých, domácich i cudzokrajných a alchymia prípravy liekov si v danej dobe vyžadovala veľkú odbornosť a skúsenosť. Latinské nápisy prezrádzajú tajomstvá ako „ipecacuanha – droga, brazílsky strom Uragoga, skopalamín – z ľuľkovitých rastlín, hyosciamín- druh jedovateho alkaloidu z rastlín, veratrín—na masť proti neuralgii lícneho nervu, smabucín-jedovatý, auromín-žlté organické farbivo, aureomycín- zlatisté antibiotikum proti baktériám, senega-koreň tropickej rastliny, ale aj známe, melisa-medovka, malva-slez, jugland-farbivo vlašského orecha a stovky ďalších. Vedomosti snád' až od čias Paracelsa /16.stor./, ktorého pre jeho alternatívnu liečbu volali aj Lutherom medicíny./

ČELNÚ STENU hlavnej prevádzkovej miestnosti lekárne / OFICINY/ tvorí centrálna situovaná úložná zostava opakujúca skladbu bočných stien so soklom, zásuvkami a policovým nádstavcom. Po bočných stranách obdobné pilastre, v zmysle klasického architektonického rádu symbolicky podopierajú rímsu.

Dekoratívnym obohatením čelnej nábytkovej zostavy je nad rímsou umiestnený bohato vyrezávaný rozložitý zlátený štít, ktorý tvoria prepletené volútové stuhy v akantových listoch. V strede na čiernom oválnom medailóne zlátený nápis:

„ QVID QVID AGIS PRUDENTER AGAS ET RESPICE FINEM MDCLVIII “

„Čokoľvek robíš čiň prezieravo a myslí na výsledok svojho konania 1658“ /rok založenia prvej lekárne/. Tento citát pochádza z neskoro stredovekej zbierky Gesta Romanorum. Často sa objavoval v dielach s tematikou smrti, najmä s mottom „Memento mori“ / Pamätaj na smrť/ a aj preto ho nachádzame v lekárnických prostrediach.

Podľa uvedeného letopočtu tento barokový štít by mohol pochádzať ešte z pôvodnej barokovej lekárne, ktorá sa spája aj s menom mecenáša Juraja Lippayho/1600-1666/ ktorý v tom čase dal budovať letné arcibiskupské sídlo v Bratislave a sú zmienky že v roku 1658 daroval jezuitom lekáreň z vlastných prostriedkov. Je to práca vrcholného baroka a podľa mojej mienky je starší ako nábytkový súbor z 18. storočia.

Možno v čase zhotovenia nábytkového zariadenia lekárne okolo roku 1727 bol na štíte pôvodný letopočet /1658/ prepísaný na rok 1727, a v rámci ďalšej prestavby v roku 1904 mu vrátili jeho pôvodnú podobu. Keďže bol v 50-tych a 70.-tych rokoch 20. stor. mobiliár reštaurovaný, je možné že ho objavili a zachovali až pri týchto reštaurátorských prácach. Dnes už môžeme o tom iba uvažovať.

Zachovaný barokový nábytok lekárne vyrobili okolo roku 1727 / až 37 ? /Aj keď na našom území pretrvávali zaužívané barokové nábytkové typy pomerne dlhú dobu, nový sloh. nastupujúceho rokoka sa v tom čase na našom území prejavoval hlavne vo výzdobe a intarzovanom dekóre nábytkových povrchov. Novým nábytkovým typom bola však policová, často presklená vitrína, na ukladanie porcelánu a striebra, ktorú naplno využili aj majstri lekárenskej nábytkovej zostavy. Inak vtedy moderné rokokové nábytkové solitery,

hlavne pre palácové interiéry vysokej šľachty bol poväčšine dovážané z Francúzska.

Táto časť nábytkového súboru predstavuje najvyššiu umelecko-historickú a umelecko remeselnú hodnotu zariadenia lekárne.

Do tohto nábytkového súboru boli urobené dva zásahy, jeden menší približne v 40-tych rokoch 19. stor., a druhý zásadný, v roku 1904, pri presťahovaní lekárne do Adlerovho domu na Pánskej ulici č.35 v Bratislave.

Keď v roku 1833 premiestnili lekárňu do paláca grófa Csákyho bola inštalovaná do menšieho priestoru / tvar oficíny bol užší a celková plocha priestoru menšia/, zrejme vtedy došlo aj k skráteniu políc, bočných vitrín čelnej zostavy. V ľavom poli boli pôvodne dvere do pracovnej miestnosti, čiastočne zasklené, po pravej strane dvere zrejme do laboratória lekárne. Úzka plocha nad dvermi (š. cca 90cm/ bola vyplnená drevenou dyhovanou boazériou s jemným pásom biedermeirovej intarzie. Vtedy, podložením dreveného medzičlánku, bola o 10 cm zvýšená aj pracovná doska táry /kamenného stola/, ktorý je na čelnej strane taktiež dyhovaný a bohato zdobený peknou ukážkou jemnej biedermeierovej rozvilinovej intarzie, typickej pre maďarský /uhorský/ nábytok, ktorý bol na našom území veľmi rozšírený. / Franz Steidl, 1835-45, Budapešť/.

Zvýšenie pracovnej plochy táry bolo zrejme potrebné z toho dôvodu, že pod stôl umiestnili zostavu drevených zásuviek zo strany obsluhujúceho personálu. V 2.polovici 19. storočia bol stôl upravený na predajný pult.

V roku 1904, v čase premiestnenia nábytku do nového domu R. Adlera boli urobené väčšie úpravy. Vzhľadom na opäť nový priestor, ktorý architekti už pri projektovaní stavby domu brali do úvahy ako oficínu lekárne, bolo potrebné sceliť nábytkový súbor a doplniť neprekryté miesta do nerušivého súvislého celku.

ZOSTAVA ĽAVEJ STRANY je zložená z piatich vertikálnych častí (š.-100cm, 109cm, 138cm, 107cm, 75 cm/. Na ľavej strane bolo nutné prekryť vchodové dvere do pracovne lekárniky. Za prvú barokovú vitrínu boli vložené dvojkrídlové dvere, každé krídlo s tromi kazetami, po bokoch s obdobnými pilastrami, ktoré kopírovali pôvodnú barokovú

predlohu. Na hladkom strede troch vysoko profilovaných kaziet intarzovaný jemný páskový ornament v strede so štylizovanou rozetkou, dve stredné menšie kazety štvoruhoľníkového tvaru s intarzovaným obvodom štvorlístka, v strede s okrúhlu kovovou, pozlátenou úchytkou v podobe levej hlavy, v tlame s obručou. Pravá horná kazeta presklená mliečnym sklom s leptaným ornamentom tzv. tretieho rokoka / mriežka, rozetky, pásy a pod./ ktorý dominoval v dekoroch prelomu do 20. storočia. Obe krídla dverí spája jemný polostĺpik v strede s kovovými pozlátenými kovaniami. / kovové pozlátené doplnky fabričná výroba, podľa výberu neohistorických vzorov z dobových katalógov/. Ilúzia dvojkrídlových dverí nenaruša jednotnosť celej nábytkovej steny. Funkčné je však iba pravé krídlo dverí / priechod do vedľajšej miestnosti/, ľavé krídlo dverí uzatvára tajnú policovú stenu na uskladňovanie jedovaných a nebezpečných liečiv. Vnútorňa strana dverí je zdobená do obdialníka páskovými volutkami, zrejme ryté a napustené čiernym farbivom. Drevený masív morený Barokové zostavy vitrín, po oboch stranách dverí sú v nárožiach zaoblené. V zaobleniach tri zásuvky trojuhoľníkového pôdorysu. Boky vitrín skosmo ukončené rovnakými pilastrami ako v celej barokovej zostave. Vedľa dverí pokračuje ďalší diel barokovej zostavy s otvoreným policovým nádstavcom., za ním ďalší, uzavretý presklenými dvierkami, sklo pôvodné s leptaným ornamentom, Posledná užšia drevená prístenná výplň / podľa rozmerov prázdnej steny/ v hornej časti s presklenou dvojdvierovou vitrínkou je z roku 1904, s obdobným leptaným dekórom, ako na iných sklách z roku 1904. Pod vitrínkou mosadzné vešiačky

Bočné policové segmenty CENTRÁLNEJ STENY /v strede so štítom, popis vyššie uvedený/, boli zúžené už zrejme v období keď lekáreň presťahovali do Csákyho paláca v roku 1833. Priestor bol potrebný pre dvere do dvoch pracovných miestností vtedajšej lekárne. Aby V roku 1904 opticky scelili nábytkovú zostavu, voľné steny nad dverami prekryli dreveným obložením /boazériou/. Je vyzdobená pásom jemnej biedermeierovej intarzie z javorového dreva. Pri zariaďovaní lekárne do plochy bývalých ľavých dverí vsadili veľké zrkadlo. Otvor pravých dverí prekryli dreveným obložením

Do vzniknutej plytkej niky umiestnili biele KAMENNÉ LAVABO /materiál vápenec, Deutsch-Altenburg, Dolné Rakúsko/ v štýle klasicizmu konca 18. storočia. Má hladkú zadnú stenu po bokoch s pilastrami, ktoré nesú kladie a rímsu so zuborezom. Na ploche medzi pilastrami je umiestnená mosadzná pozlátená hlava leva, z ktorého tlamy vychádza výtokové rameno. V spodnej časti umývadlo zrejme z menej kvalitného mramora, so spodnou časťou v tvare mušle. Opiera sa o kubistické, profilované, drevené podpery, doplnené v roku 1904. Rozmery: 80 x 195 cm.

ZOSTAVA PRAVEJ STRANY. V pravom rohu oficíny posledný diel policovej zostavy barokového súboru nelogicky /zrejme z nedostatku miesta/ prekrýva krajnú policovo zásuvkovú časť centrálnej steny. Tým pádom sa jej tri rady spodných zásuviek nedajú otvoriť. Spodná časť policovej zostavy nemá truhlicový sokel, ale vysúvateľnú, hladkú zásuvku. Inak celú pravú stenu oficíny tvorí pôvodný barokový mobiliár. Šesť vertikálnych dielov rovnakého členenia aj úpravy povrchov ako je vyššie uvedené. /šírka jednotlivých dielov 144cm, 98cm, 138cm, presklené 133cm, 138cm a 103cm/. Dve policové vitríny doplnené o dvojdvierové presklenie s leptaným neorokokovým ornamentom obdobným ako na vitrínových sklách na ľavej strane oficíny /rok 1904, katalógový vzor/. Ďalšie dvojkridlové sklá v policovej vitríne sú prasknuté. Nárožie posledného dielu nábytkovej zostavy je zaoblené.

Po značnom doplnení pôvodného nábytkového zariadenia oficíny lekárne v roku 1904 bola celá nábytková zostava ukončená hutnou zjednocujúcou profilovanou rímsou. Nad kladím úzky pás s pozláteným, plastickým palmetovým dekórom.

Nad rímsou dverí otvorený trojuholníkový tympanon, v jeho strede štvoruholníková hodinová skrinka z mäkkého dreva, opakujúca architektúru portálu. Nad rímsou skrinky drobný plastický štít s dvoma ležiacimi volútami s akantovými strapcami, strede ich spája malá rokajová mušlička. Pod ním, na úzkom kladí, intarzované rímske číslice MDCCCCIV /1904/. V strede hladkej plochy skrinky okrúhly hodinový ciferník s čiernymi arabskými číslami na bielom emaile. Stred a obvod ciferníku z mosadze. Nad ním tri jemne intarzované /javor, eben/ Dávidove hviezdy, od stredoveku používané ako ochranné symboly proti

démonom. S judaizmom spájané hlavne asi až od 3. stor.n.l. Dvojnásobný trojuhol'níkový model vzťahov medzi Bohom, človekom a svetom. / stvorenie, zjavenie, vykúpenie/.

V kontexte otvorenia lekárne v 1904, decentne, na hodinách - ubiehanie času, ochranný symbol proti zlým silám. Dr.Rudolf Adler, vtedy majiteľ domu i lekárne bol židovského vierovyznania.

HODINOVÝ STROJ je viedenskej proveniencie, mechanizmus pravdepodobne od Leonarda Lapierreho, z konca 19. stor./údaj prevzatý z uvedenej literatúry/. Funkčnosť hodinového stroja neposúdená

V tomto období zariadenia lekárne bol jej interiér doplnený aj o čalúnené podušky z tmavočerveného zamatu, ktoré boli umiestnené na spodných sokloch policových súborov. Taktiež o čalúnené kreslá tej istej farby a kvality poťahovej látky. Tým interiér získal, hlavne pre klientov, dojem väčšieho prepychu, pohodlia a útulnosti.

/Tento interiér je zdokumentovaný v obrazovej prílohe na starších fotografiách lekárne z obdobia jej prevádzkovania na Pánskej ulici v Bratislave/.

PRIESTOROVÉ ZARIADENIE LEKÁRNE:

Vedľa obslužného pultu /TÁRY/ stojí voľne v priestore trojboký kamenný podstavec mierne kónického tvaru, so skosenými hranami, na troch podperách v tvare sploštenej gule.

Rozmery:40,5x70,5cm. Na ňom je položené otáčacie hlboké lavabo, alebo misa, používaná na roztieranie namiešaných ingrediencií. Po stranách má uši na uchopenie. Je zo soľnohradského červeného mramoru., Unterbergský mramor Neubruch /tzv. Forellenstein/ Zrejme z 18. storočia. Konzervovaný podstavec z 2.pol.19. stor.

Centrálne situovaná KAMENNÁ TÁRA, /Tára-lekárenský pult/ v 2.pol.19.stor. upravená na predajný pult. O nové prevádzkové vybavenie doplnená v roku 1904.

Rozmery platne:235x140x12cm, spodný obvod zrezaný. Pod kamennou doskou drevený intarzovaný medzičlánok /biedermeier, 40 roky 19.storočia/ Kamenná doska „Adneter Marmor. Volajú ho aj Schwarzenseer Rot - červený žilkovaný vápencový kameň, tzv.“horúci

rakúsky kameň“, z okolia Salsburgu, ktorý sa dá leštiť, rezať, brúsiť a rôzne povrchovo upravovať. Okrasný kameň do exteriérov, interiérov, na pomníky, dlažby a iné dizajnérske projekty.

Dosku podopiera päť kamenných plastík levov s expresívnymi individuálnymi výrazmi hláv. Je možné že boli dovezené z Talianska, kde podobné sériové plastiky vyrábali v početných kamenárskych dielňach. ako sochárske doplnky budov i interiérov od 17.storočia. Na čelnej strane pultu, medzi plastiky levov, umiestnili zrejme pri dostavbe interiéru v roku 1904 dva dekoratívne kazetové profilované panely, v obvode dyhované orechovou koreňovicou. V strednej ploche kaziet pseudobarokový dekór, pásková intarzia, v strede so štylizovanou rozetou, rovnaká ako na kazetovaných dvojkrídlových dverách na ľavej strane oficíny. Nad nimi na kamennej doske dve rovnaké mobilné úložné zostavy s početnými malými zásuvkami, rôznych rozmerov, inšpirované barokovými kabinetnými sekretárkami z 18. storočia. Plochy zásuviek aj bočné obvody celej zostavy sú intarzované páskou. Na bočných stenách zásuvkovej skrinky hviezdicová intarzia. V strede zásuviek mosadzné okrúhle úchytky. Pravdepodobne viedenská práca z prelomu do 20.storočia.

Medzi nimi kovová secesná registračná POKLADŇA firmy National Cash Register /NCR/. Firmu založil v meste Dayton /v štáte OHIO, USA/ John H. Patterson, zakladateľ moderného systému tovární. Toto mesto na prelome do 20.storočia bolo symbolom úspechu, svoju výrobu v ňom rozvíjalo množstvo spoločností, ktoré vyvinuli nové patenty, inovácie a stali sa jednými z najúspešnejších na svete. Medzi nimi aj firma NCR. Princíp registračnej pokladne vynášiel James Ritty /v roku 1879/, patent odkúpil v roku 1884 John H. Patterson, a ako génius obchodného marketingu z nej urobil obrovský obchodný úspech.. National Cash Register Company sa stala prvým globálnym obchodom v USA. A POKLADŇA – prvým americkým strojom vyrábaným a predávaným po celom svete.

/Dnes NCR Corporation vyrába bankomaty, skenery v supermarketoch, počítačové systémy, prevádzkuje celosvetovú sieť centier na spracovanie údajov pre podniky a iné./

Pokladňa je pravdepodobne modelom NCR 173, vyrábaným v roku 1904, s dekórom v štýle Bohemian, ale presnejšie údaje by zrejme mohlo poskytnúť Múzeum obchodu v Bratislave na Linzbothovej ulici, 16.

Kovová pokladňa kubusového tvaru, konvexne vypuklá na čelnej strane nápis NATIONAL DAYTON, OHIO, U.S.A. na obslužnej strane, štyri rady kruhových tlačidiel /ich povrch biely email / poškodené/ s číslami a písmenami, v spodnej časti zásuvka na peniaze , na kľúč. Na nej zdobný nápis.NATIONAL. Na pravej strane otočná kľuka. Povrch poklade bohato zdobený secesným ornamentom, aj podľa neho usudzujem že môže ísť o typ NCR 173, pretože zodpovedá ornamentike štýlu viedenskej secesie. Priemyselná výroba, dekór tlačенý. Pod peňažnou, mechanickou zásuvkou rytý riadkový, decentný nápis The National Cash Register Company, m.b.H., Filiale Wien 1, Tuchlauben 6. Výroba pravdepodobne rok 1904. Rozmery: výška-46cm, šírka-48 cm, hĺbka 34 cm

Pokladňa je muzeálnym objektom dobovej priemyselnej výroby, hlavne pre expozície technických múzeí. Celkovo v dobrom stave, poškodenia menšie.

LEKÁRENSKÉ VÁHY S.OSVETLENÍM.

Na bočnej strane vertikálneho liatinového podstavca, dolu kovový štítok firmy: Hermann Steinbuch vormals F.A.Wolff und Sohne, k.u.k .Hoflieferant WIEN, BUDAPEST, WARSCHAU, Fabriken chem.,pharm, Apparate.

Továreň na celú farmaceutickú chemickú i fyzikálnu vybavenosť,/ aj veľké lekárenské parné a destilačné aparátúry/ a prístroje, ako aj iné potrebné náradia a predmety súvisiace s prevádzkovaním lekární. H. Steinbuch každý rok vydával hlavný cenový katalóg s kompletným zoznamom výrobkov. V roku 1907 vo Viedni napr. 19-ty katalóg,, umožňujúci zoznámiť sa s ponukou výrobkov, so spôsobom marketingu, obchodovania, cenami, zľavami ako aj jazykovej komunikácii pri obchodných jednaniach. / uvedený aj jazyk ruský a poľský/ Medzi výrobky tejto firmy patria aj varianty presných lekárenských váh, dokonalého prevedenia a dômyselného dizajnu atraktívnych foriem, vyrobené z kvalitných, stálych materiálov.

Dvojramenné váhy, vertikálny stojan z liatiny, hore s okrúhlou kostrou pre lampové tienidlo z mliečneho skla, v tvare sploštenej pologule. Lampy na elektrický prúd. Ramená, misky, závažie a iné detaily mosadz. Rozmery53x33x18 cm, Celková výška 83cm. Výroba 1905-15, dodávateľ firma Steinbuch, Budapešť.

Váhy stoja na obdialnikovej drevenej skrinke s piatimi zásuvkami. Povrch prekrytý tenkou tmavou mramorovou doskou. Skrinky z mäkkého dreva sú čierne, morené. Zo strany obsluhujúceho personálu, pod veľkou kamennou platňou táry, zostava 25 drevených zásuviek s malými mosadznými gombíkmi cca z pol. 19. stor. Je z mäkkého dreva, morená, v dobrom stave, vnútro zásuviek iba mierne znečistené.

SÚBOR LEKÁRENSKÝCH NÁDOB

V súkromnom múzeu lekárnictva u sv. Salvátora v Novom Meste n/Váhom, Hurbanova 1, súbor barokového mobiliáru pôvodne jezuitskej lekárne, ktorý pred privatizáciou tvoril interiér Lekárne u Salvátora, na Panskej ulici v Bratislave, je časťou veľkej expozície histórie lekárnictva, ktorá sprostredkúva mnoho iných zaujímavých historických artefaktov z oblasti farmácie. Okrem iného aj obsiahlu a umelecko-historicky veľmi hodnotnú zbierku artefaktov európskych významných keramických dielní z rôznych historických období. Okrem iného aj veľké množstvo albarell, flášiek, dózičiek, nádobiek z porcelánu, dreva, skla, ktoré sú vystavené v policových zostavách historického mobiliáru lekárne. Nie je možné presne určiť ktoré a hlavne aký počet lekárenských nádob pochádza zo starej lekárne, pretože bola viackrát premiestňovaná, upravovaná, menila majiteľov a po privatizácii veľká časť z nich bola zberateľmi odvezená mimo územie Slovenska.

Uvádzam preto počet, ktorý udáva vyhlásenie Ministerstva kultúry SR zo dňa 29. októbra, 1997, v ktorom uvedený súbor lekárenských nádob vyhlasuje podľa § 2 zákona SNR č.27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti za kultúrnu pamiatku. Miesto: vtedy Lekáreň „U Salvátora“ Pánska ul.č.35, Bratislava.

1. PRACHOVNICE, drevené, 17 kusov
2. MASŤOVKY, biele porcelánové, veľké 27 ks, malé 3 ks
3. STOJATKY, sklenené, veľké 39 ks, malé 107 ks.

Tento súbor lekárenských nádob predstavuje kvalitný príklad dobových úžitkových predmetov historickej, umelecko-remeselnej ako aj dokumentačnej hodnoty.

PRACHOVNICE sú z ľahkého, lešteného svetlo hnedého dreva, valcovitého tvaru s profilovaným spodným i vrchným obvodom. Viečko oblé v strede s čiernou guľkou.

Na prednej strane s čiernymi latinskými nápismi ingrediencií, semienok, rastliniek i liečiv.

Vyrábané od 18.stor. Pochádzajú z pôvodnej lekárne U Salvatora, v Bratislave.

Rozmery: 8,5x17,5cm.viečko 8x5cm

MAŠŤOVKY-biele, porcelánové, kónického tvaru, na okúhlych nízkych podstavcoch, dolný i horný obvod profilovaný. Viečko oblé. Na predných stranách v zlatom páskovom rámcovaní štítky s čiernym písmom, latinské názvy liečiv.

Veľké: obvod dna 9,5cm, výška 18cm s viečkom. Malé: obvod dna 6,5cm,výška 12,5 cm s viečkom. Štítky a názvy liečiv a liekov rovnaké ako u väčších. Koniec 19. storočia.

Z Lekárne u Salvatora v Bratislave.

STOJATKY /liekovky/sklenené. Rôznych rozmerov, stojaté fľašky, dózičky, okrúhlych, a oválnych pôdorysov, s jemne vypracovanými označeniami, z bieleho , alebo farebného skla každého druhu /najčastejšie jantárové, modré, rôznych odtieňov/, drahšie z kryštálového skla brúsené v hornej časti, alebo na celej ploche nádoby, s kvalitnými brúsenými zátkami a s výberovou hlavičkou a lešteným dnom, nálepkami a nápismi rôzneho druhu, s písmenami z emailu v zlatenom leštenom orámcovaní s variantami pásy, alebo iného dekóru podľa výberu z katalógu. Taktiež fľaše na vonné oleje so špeciálnymi zátkami

Tieto odolné fľaše pre lekárne, okrúhlejšie alebo oválnej formy, jemne stužené, z bieleho i farebného skla, s brúsenou zátkou, so zaguľateným ukončením strieškou a lešteným dnom dodávala firma Hermann Steinbuch, /bližšie uvedená pri váhach/, ako najväčší výrobca lekárenských zariadení. V 18.-om katalógu, do roku 1897 uvádza 967 nových druhov výrobkov podľa želania. Objednaný tovar viedenská fabrika doručovala priamo klientovi, s možnosťou reklamácie do 14 dní. Všetky sklenené výrobky sú uvedené v jeho katalógoch, typy, výzdoba, tvary, materiál, ceny a pod. Zakúpené zrejme v roku 1905-7 vo Viedni / vtedy adresa Wien, Mittersteig,26/, alebo v Budapešti /vtedy Budapest,V. Széchenyiho útca,95/.

ZÁVESNÝ STROPNÝ LUSTER, zač.20.stor., neohistorizmus s prvkami secesie. Začiatok 20.stor.. Dlhá závesná konštrukčná tyč nesie bohato rozčlenený. viacramenný luster. Luster je kovový, pretretý zlátkou, ramená volútovite skrútené, vo volútkach zdobené jemnými, akantovými vetvičkami s hráškovými výplňami. Závesná tyč má balustrované členenie,

po tyči sa do jednej tretiny jej dĺžky pnú plazivé volútky s akantovými listami. Luster pôvodne plynový, prerobený na elektriku, malé žiarovky majú tienidlá v tvare zvončekov so zvlhčenými okrajmi, z pieskovaného a farebne tónovaného skla.

Zachovali sa aj tri segmenty presklených vstupných dverí, pôvodne do lekárne na Pánskej ulici 35 v Bratislave. Sklo zdobené leptaným rokovým ornamentom rovnakým ako na niektorých sklách z roku 1904, /výber vzoru podľa dobového katalógu/ akými boli zasklené niektoré vitríny barokovej nábytkovej zostavy.

Kachlicová dlažba kobercových vzorov pochádza zrejme z českej oblasti Rakovníka. Výroba okolo roku 1904 podľa starých matric a vzorov, aké dodávali aj do kostolov a iných verejných a obytných budov.

Staré matrice kachlíc obdobných vzorov som naposledy na Slovensku videla v kamenárskej dielni v Hliníku, pri Žiari n/ Hronom, SR.

ZMIENKY O HISTORICKÝCH LEKÁRŇACH A POROVNANIE:

Prvé lekárne boli asi zriadené kalífom El Manurom v Bagdade, okolo rokov 754-59. Arabi ako prví ich rozšírili do Alexandrie, neskôr Mauri-mohamedáni do Španielska.. Prvá kresťanská lekáreň je zaznamenaná v 11. storočí, najstaršia lekáreň v Európe v Talline 1422/ „Radničná lekáreň“, ktorá neprestajne funguje od 15.stor./a postupne aj na iných miestach Európy. Vznikali ako súkromné na hradoch a zámkoch pre ochranu zdravia panstva, služobníctva aj ľudí z okolia, hlavne v časoch šíriacich sa epidémií moru a cholery. Od stredoveku mnohí liečitelia pôsobili aj v rehoľných rádoch, ktoré postupne zakladali lekárne hospice pre chudobných za podpory vysokých cirkevných hodnostárov a mecenášov. V 17. storočí boli už početné barokové lekárne na rôznych miestach strednej Európy, napríklad jedna z najstarších krásna baroková farebná lekáreň „U granátového jablka“/ symbol znovuzrodenia/ v Kukse, s Braunovými sochami / dnes České farmaceutické múzeum/, jedna z najzachovalejších a najkrajších barokových lekární „U bílého jednorožce“, v prevádzke od roku 1624, v prevádzke do roku 1966, potom ako cenná historická muzeálna pamiatka, v českom meste Klatovy, v Západnom Zadunajsku v Koszegu, s barokovým nábytkom

z rokov 1735-44, ktorí vyrobili miestni laickí majstri, dnes Lekárske múzeum „Zlatý jednorozec“, v Šoproni „Angyal-patika“, prevádzkovaná od roku 1600. Na území dnešného Slovenska na Hrade Červený Kameň, prevádzkovaná od roku 1649, lekáreň „Zlatý orol“. V 18. storočí v nej pôsobil lekárnik Jozef Karol Perbergg /1702-1777/, od roku 1750 v službách Pálffyovcov. Lekáreň mala svoje laboratórium, výdajňu liekov, sklad, veľký receptár /1727/, liekopisné knihy z 2. pol. 18. stor. Okrem liekov vyrábali aj kozmetické prípravky a rôzne druhy sladkostí. Morený nábytok je zo smrekového dreva, zdobený maľovanými krajinkami. Vyrobili ho v roku 1752. Lekáreň mala veľký význam najmä v rokoch epidémie cholery v 30-tych rokoch 19. stor. Pálffyovci obývali hrad až do roku 1945. V roku 1950 bol Červený kameň zoštátnený.

V Bratislave pôvodné barokové lekárne prevádzkovali svoju činnosť už od 15. storočia. Sú zmienky o lekární „U zlatého gryfa“, činná dodnes, na rohu Sedlárskej ulice, s interiérovým vybavením z 19. storočia. Lekáreň „U červeného raka“ /1608/, dnes s empírovým mobiliárom. Bývalá mestská lekáreň v súkromnom majetku bratislavskej rodiny. Dnes malé múzeum farmácie. Na území Horného Uhorska boli barokové lekárne početné, ale ich interiérové vybavenie sa počas dramatických dejinných udalostí nezachovalo.

Podľa registra Pamiatkového úradu Slovenskej republiky /www.pamiatky.sk/ sú lekárne „Zlatý orol“ na Hrade Červený Kameň a „Lekáreň U zlatého gryfa“ v Bratislave, vedené v zozname národných kultúrnych pamiatok. Do zoznamu sú zahrnuté aj niektoré budovy, v ktorých sa barokové lekárne nachádzali a ktorých mobiliár sa nezachoval /napr. v Košiciach, Žiline, Štiavnických Baniach, Spišskej Belej/.

V období nových, zložitých vlastníckych vzťahov, interiérové zariadenie Lekárne u Salvatora v Bratislave /historický nábytok, súbor jej lekárenských nádob, pokladňa a ďalšie dobové prevádzkové vybavenie lekárne/, 29. októbra, 1997, Ministerstvo kultúry Slovenskej Republiky, ako príslušný orgán podľa §2 zákona SNR č.27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej Starostlivosti, vyhlásilo za kultúrnu pamiatku. Toto rozhodnutie je, okrem iného, aj zárukou, že uvedené artefakty nemôžu byť vyvezené mimo územia Slovenskej republiky.

/Dnes je mobiliár Lekárne u Salvatora súčasťou stálej expozície súkromného „Múzea lekárnictva u sv. Salvátora“ v Novom Meste n/Váhom. Hurbanova 1.

Uvedené barokové lekárne však pochádzajú z iných prostredí, /hradné, zámocké, pre

potreby domácej aristokracie, ich služobníctva, pri hospisoch, reholiach, pre pomoc chudobným, pre vojnových veteránov, mnohé činné v časoch morových epidémií, alebo cholery. Ich pôvodu ako aj zameraniu zodpovedá aj ich interiérové vybavenie. Aj keď ich umelecko- historická hodnota je jedinečná a neopakovateľná, ich interiérové vybavenie pozostáva hlavne z regálového nábytku, vyrobeného z mäkkého smrekového dreva. Povrchy mobiliáru sú morené, kolorované, často s maľovanými výjavmi krajínok, zlátené, s bohatým vyrezávaným dekórom a pôsobivou sochárskou i maliarskou barokovou výzdobou ich interiérov, na zámkoch často od významných dobových umelcov./Česko - Klatovy .od.17. stor., Kuks /český Versailles S. A. Šporka, 1.pol.18. stor., s Braunovými sochami, Hospital, lekárň a záhrada na pestovanie liečivých bylín. Väčšina lekárni bola však priestorovo menšia, so skromnejším zariadením interiéru.

Barokový mobiliár pôvodne jezuitskej Lekárne u Salvatora v Bratislave, predstavuje vysokú úroveň umelecko remeselnej práce, tak mobiliárovej architektúry ako aj spôsobu majstrovského prevedenia nábytkových soliterov a ich povrchových úprav. V strednej Európe, pod vplyvom výrobných centier viedenského a budapeštianskeho okruhu pracovalo veľa stolárskych cechov a v nich pôsobiacich majstrov, ktorí si konkurovali a ktorým záležalo na vysokej kvalite ich výrobkov. Tzv. tereziánsky nábytok /vplyv viedenského dvora/ s dyhovanými, leštenými a intarzovanými povrchmi mobiliárov, predstavoval v 18. storočí vrchol nábytkárskeho umeleckého remesla, od doznievajúceho baroka k zjemňujúcemu rokoku, čím vznikol typický, nezameniteľný štýl interiérového zariadenia charakteristický pre územie Rakúsko-Uhorska. Zaujímavá je aj genéza a osudy lekárne počas nasledujúcich storočí, ktoré zanechali na jej interiéri stopu ďalších umeleckých štýlov a slohov pri jej dopĺňovaní a úpravách, ktoré si vyžadovali zmenené podmienky, ako aj nové technické vymoženosti využívané pri prevádzkovaní lekárne.

Pôvodný barokový mobiliár lekárne, ktorej činnosť nezmarili ani historické spoločenské otrasy, ani zmeny majiteľov, prevádzkovateľov a nájomcov, ani modernizácia a dopĺňovanie interiéru a lekárnického prístrojového vybavenia, je svedectvom celého jej života, ktorý neprerušene pulzoval od 17. storočia do roku 1996.

III. ZÁVER:

Otázky žiadateľa: 1. VŠEOBECNÉ FINANČNÉ HODNOTENIE:

V ROZPATÍ 1 400 000 Euro – 1 600 000 EURO

Taxatívnu cenu predloženého historického mobiliárového súboru a jeho vybavenia nie je možné určiť, pretože aj pri všeobecnom vyčíslení je prítomný subjektívny pohľad a individuálne posúdenie hodnotiaceho, ktorý sa opiera o finančné hodnotenia jedinečných sólových nábytkových barokových originálov z oblasti dielenského, dobového umeleckého remesla, autorských, signovaných, majstrovských nábytkových soliterov, z prostredia vysokej šľachty, z palácových i hradných interiérov, cirkevných prostredí, ako aj úžitkového nábytku stredne bohatých vrstiev, rôznej náročnosti umeleckého prevedenia, ako aj obdobných barokových kolekcí a garnitúr. Taktiež porovnávaním historických interiérov iných, jezuitských či hradných lekární z období 17. až 19. storočia, ktoré sa zachovali na územiach bývalého Rakúsko-Uhorska.

Všeobecné finančné hodnotenie berie informatívne do úvahy aj cenové rozpätia z aukčných siení na domácom trhu s umeleckými dielami v období vyhotovenia znaleckého posudku. Ceny na domácom a zahraničnom trhu s umeleckými artefaktmi nie sú totožné. Ovplyvňuje ich hodnotenie v danej krajine, záujem umeleckých a muzeálnych inštitúcií, galérií, zberateľov, ako aj komerčný záujem klientov. V rámci obchodných jednaní zúčastnených strán sa všeobecná finančná hodnota pojednávaného objektu uvedená v znaleckom posudku môže zvýšiť aj znížiť, pretože v takom prípade sa jedná už o čisto komerčnú záležitosť.

2. Ostatné poznámky dôležité z pohľadu znalca:

Lekáreň u Salvatora v Bratislave, ktorá bola lokalizovaná na jednej z najfrekventovanejších štvrtí v meste bola na Panskej ulici, naproti Dómu sv. Martina nepretržite prevádzkovaná od roku 1904 do roku 1996. Svoju činnosť kontinuovala v časoch Monarchie, prvej Československej republiky, Slovenského štátu aj v rokoch Československej socialistickej republiky, napriek tomu, že v roku 1950 bola znárodnená a stala sa majetkom štátnej firmy

MEDIKA, ktorá ju naďalej prevádzkovala. V pol 90-tych rokov bola budova sprivatizovaná, čo skomplikovalo vlastnícke vzťahy, ako aj vzťahy medzi mestom, vlastníkmi, nájomcami a záujemcami o kúpu budovy, ktoré neboli doriešené dlhé roky.

Štátna lekáreň fungovala podľa zmluvy medzi Magistrátom mesta Bratislava a Fakultnou nemocnicou Bratislava V októbri 1995 FN zrušila zmluvu s Magistrátom mesta a mobiliár s kompletným vybavením lekárne predala súkromnej osobe, /Mgr. J.S./ . Cenu určil súdom ustanovený znalec v roku 1995. Lekáreň bola v prevádzke ešte pol roka. Nová majiteľka po pol roku ,ponúkla zariadenie lekárne na predaj mestu, ktoré však jej finančne neznámu ponuku odmietlo. V roku 1966 Mgr. J.S. predala nábytok aj s vybavením lekárne firme trencianskeho podnikateľa Ing.J.Z. /ARAVEL, s.r.o./ Mesto chcelo uplatniť vlastné záujmy , ktorým nový majiteľ lekárne nemohol vyhovieť. Firma ARAVEL dala zbierku oceniť a opäť ju ponúkla na predaj mestu. K dohode nedošlo, a celý historický nábytok z lekárne bol odvezený z Bratislavy a uzavretý v depozite firmy v Trenč. Tepliciach. V októbri 1997 Ministerstvo kultúry SR vyhlásilo súbor zariadenia lekárne za kultúrnu pamiatku.

V súčasnosti je tento súbor v súkromnom vlastníctve. Mobiliár bol v rokoch 2006 – 2008 reštaurovaný. Práce realizovali p. Dušan Jariabka z Ružomberka. Reštaurátorské práce dokončil p. Jaroslav Plačko. Mobiliár bol reštaurátorskými postupmi konzervovaný, nevyžadoval rekonštrukčné zásahy, len bežné druhy poškodenia vzniknuté viacstoročným používaním. V januári 2009 vlastník tejto nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, v rámci predkupného práva štátu na kúpu kultúrnej pamiatky, dal ponuku na ich odpredaj Ministerstvu kultúry SR / Sekcii kultúrneho dedičstva.

V súčasnosti je celý súbor mobiliáru aj s príslušenstvom súčasťou stálej expozície súkromného Múzea lekárnictva u sv. Salvátora v Novom Meste nad Váhom, Hurbanova 1. Celá zbierka je v dobrom stave a vo vyhovujúcich podmienkach.

v Bratislave, dňa 30. augusta, 2021

PhDr. Beata Felová

Bezručova 10, 811 09 Bratislava

ZNALECKÁ DOLOŽKA:

Znalecký posudok som vypracovala ako znalkyňa zapísaná v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, ktorý vedie Ministerstvo spravodlivosti SR, v Odboroch – Umelecké diela a Starožitnosti, v odvetviach – výtvarné umenie a nábytok, pod evidenčným číslom znalca 914529. Znalecký posudok je zapísaný v denníku za rok 2021. Súčasne prehlasujem, že som si vedomá následkov nepravdivého znaleckého posudku.

v Bratislave, dňa 30. augusta, 2021

PhDr. Beata Felová

San
Brio
Elect
Hier. Picr
R. Zinzler
COND
Elect
Cathol D

Small drawers with decorative labels, including text like "Hier. Picr" and "R. Zinzler".

Decorative geometric inlay or carving on the base of the cabinet.

RAD: BELLADONNÆ

RAD: VERATRI VIR:

RAD: HELLEBORIN:

VARIA

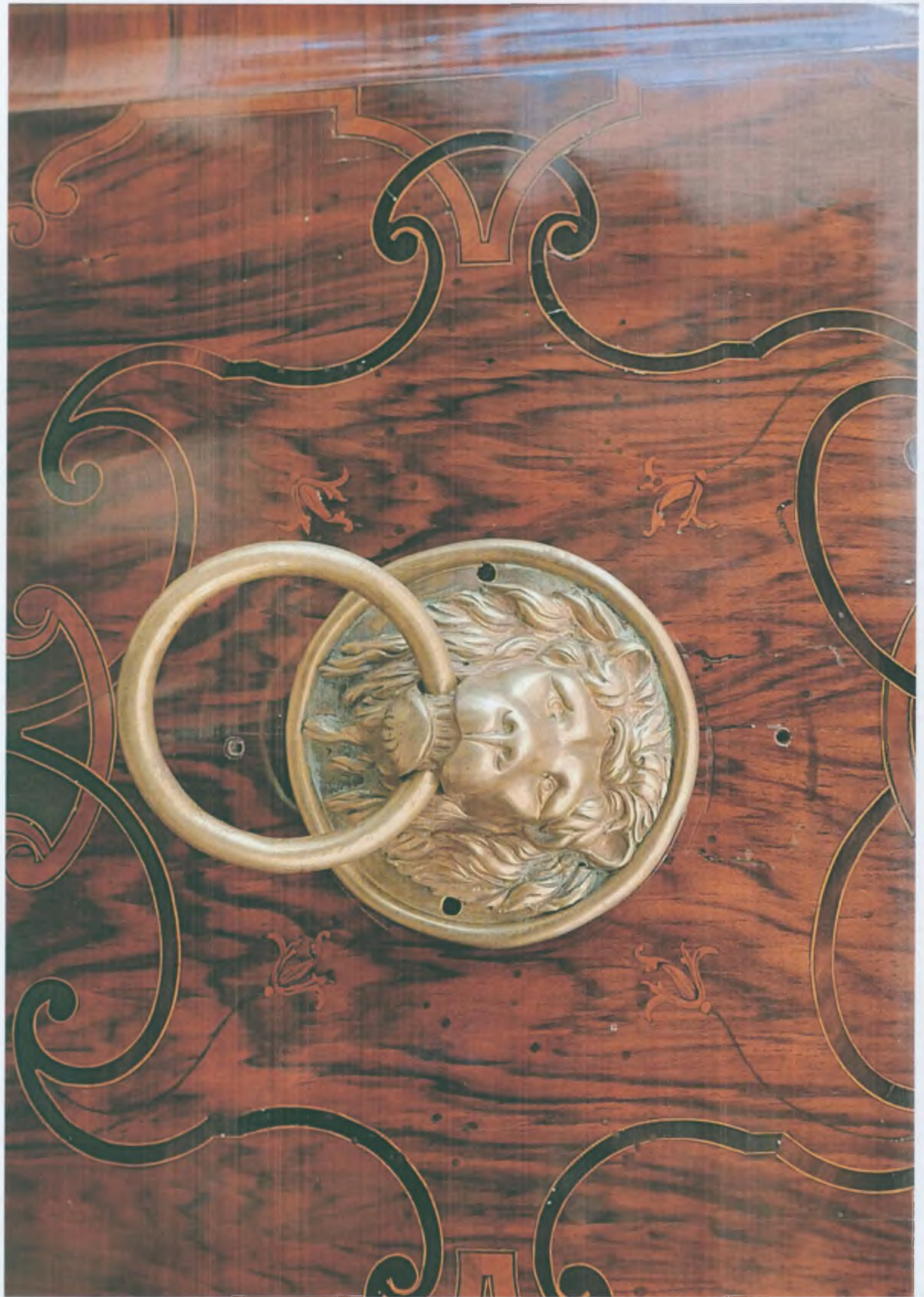
RAD : IPECACUANHÆ

FOLIA BELLADONNÆ

FOLIA HYOSCIAMI

Spirit of Sassafras
Spirit of Sassafras
Sassafras
TINCTURE AMARI
TINCTURE AMARI
EL AMERICAL GOLD

Sulphuric Acid
Sulphuric Acid
Sulphuric Acid
Sulphuric Acid
Sulphuric Acid
Sulphuric Acid
Sulphuric Acid
Zinc Sulphate

ETHER PUR
ETHER PUR
ETHER PUR
ETHER PUR
ETHER PUR
ETHER PUR
ETHER PUR
TROCK. EUCALYPT

PULV. OIL ACID
ACID TANNIC
ACID TANNIC
ACID TANNIC
ACID TANNIC
ACID TANNIC
ACID TANNIC

Hydrochloric Acid
Hydrochloric Acid
Hydrochloric Acid
Hydrochloric Acid
Hydrochloric Acid
Hydrochloric Acid
Creteur's Compound

Nitric Acid
Nitric Acid
Nitric Acid
Nitric Acid
Nitric Acid
Nitric Acid
Nitric Acid
Phosphoric Acid
Phosphoric Acid
Phosphoric Acid

Sulphuric Acid
Sulphuric Acid
Sulphuric Acid
Sulphuric Acid
Sulphuric Acid
Sulphuric Acid
Sulphuric Acid
Nitric Acid
Nitric Acid
Nitric Acid

Tinct. Benzoe
EXTR. MEDULPENS. FLUID.
SASSA PARVULA
PULV. LIQUORIS
Liq. Kalacetic
OL. LIQUORIS
FERA SULFURIC. PRAECIP.
SPOSS. ENT. PULV.
Tinct. Cardui
CASSIA FLORENTINA
SULPHURIS
Pulv. pro Hb. Cretae
LIQ. LIQUORIS
PULV. LIQUORIS

PYXAL. REX.
SIT. PARVULI
NATR. PROSPER.
SASSA PARVULA
LIQ. LIQUORIS
CALC. SASSA PARVULA
CALC. SASSA PARVULA
FERA SULFURIC. PRAECIP.
TRYMOL.
EXPLAN. LIQ. LIQUORIS
PULV. LIQUORIS
PULV. LIQUORIS
MAGN. SASSA PARVULA
MAGN. SASSA PARVULA
NATR. CARBON. SASSA PARVULA
SASSA PARVULA
PULV. LIQUORIS

COLLOIDUM
SPIR. LIQUORIS
SPIR. JUNIPERI
FERA. LIQ. LIQUORIS
Liq. LIQUORIS
NATR. SULFURIC.
KAL. CARBON.
ZINC. OXYDUM
SPIR. SASSA PARVULA
ALUM. USTUM
TINCT. BHEI VIN. BARELL.
LIQ. LIQUORIS
AETREA. ACETIC.
ACID. SASSA PARVULA
ACID. PHOSPHOR.

SPIR. SASSA PARVULA
OL. RICINI
AQ. PESTHIC.
FLUID.
ACID. TARTARIC.
CALC. CARBON. PRAECIP.
NATR. CHLORAT.
NATR. SULFURIC.
SPIR. SASSA PARVULA
TINCT. SASSA PARVULA
TINCT. SASSA PARVULA
ACID. BOTTIC. PULV.
MAGN. CARBON.

PHTALIN.
AQ. CARMINAT.
TINCT. ARNICAE
ELIXIR. STOMACHII
Aqua antihyst. fori.
VANILLA BOURBON
SPIR. AROMATIC.
AQUA CARMINAT.
AQUA CALCIS
Aqua Poniculi
SPI. CAMP.

CORT. AL-RANTIOR

CORT. CASSIA STONET

CORT. QU-ERICUS SCISS

PARINA ANS-GORIE

TABINA SECALIS

CORT. CHINA CALIS

CORT. CITRI FLAVE DO

CORT. BIRANINI PRO

PARINA TOZAI GRAY

PARINA SINAPIS

CORT. PUNICE GRANET

CORTIC-VARIA

PARINA TINI SENE

FLOR-AL-TILIA

Dall'hea
Santalina
LINUM CATENIS FLOR
S. YOSEB

Salvia
LINUM CATENIS FLOR

is.com.sul

S. YOSEB
S. YOSEB

Small drawers with illegible labels

FARINA SPECIES
FARINA SPECIES
FARINA SPECIES
FLORES MULLORI
SPECIES VARIA
SPECIES VARIA
FLORES MULLORI
FLORES MULLORI

COLLODIIUM
EXTRACTUM CALYPTOLICUM
ACIDUM BELLINICUM
LUTIO ALUMINICUS HYDRICUS
PULV. DENT. RUB.

COFE. NATRIO SALIC.
PAIN
Dent. Rub.
Mullein
EL. CAPIOPHYLLI
TRACT. QUANHAECUM
MOR. CHODOR.
SITOPOL.
EXTR. EL. CHOD.
ELIPARA. MUSTEL.
NANTHUM.
EXTR. STAG. TRO.
SULTONIA.
EL. CAPP.

SANTONIN
SOL. Jodi Lugol
EUGENOL
SOL. ANTHRACIN.
SOL. IODI. IOD. AN. CH.
SALOL
SULFOXYL
ETHYLMORPHIN. CHLORATI.
NAPHTOL
NAPHTOL

EXTR. STRYCHNI
EXTR. FUNGI SEC.
EXTR. SCILLAE
SOL. ICI SULF. 1:100
TINCT. ACONITI. RAC.
SEM. SABADILLAE
EXTR. OPII
THEOPHYLLIN
ACRINOLIKIN LACTIC
RAD. M. APPULY
EXTR. COLOCTHIDIS

TINCT. PODOPHYLLI
TLOBELIAE
TIGELSEMI
TICHLOROFOR.
TCINNAM.
TLOBEL. ETI.
TCANTHAR.
OL. ANISI
AQUA ANETHI
OL. CARYOPHYL.
TINCT. AURANTI.

Small pink label

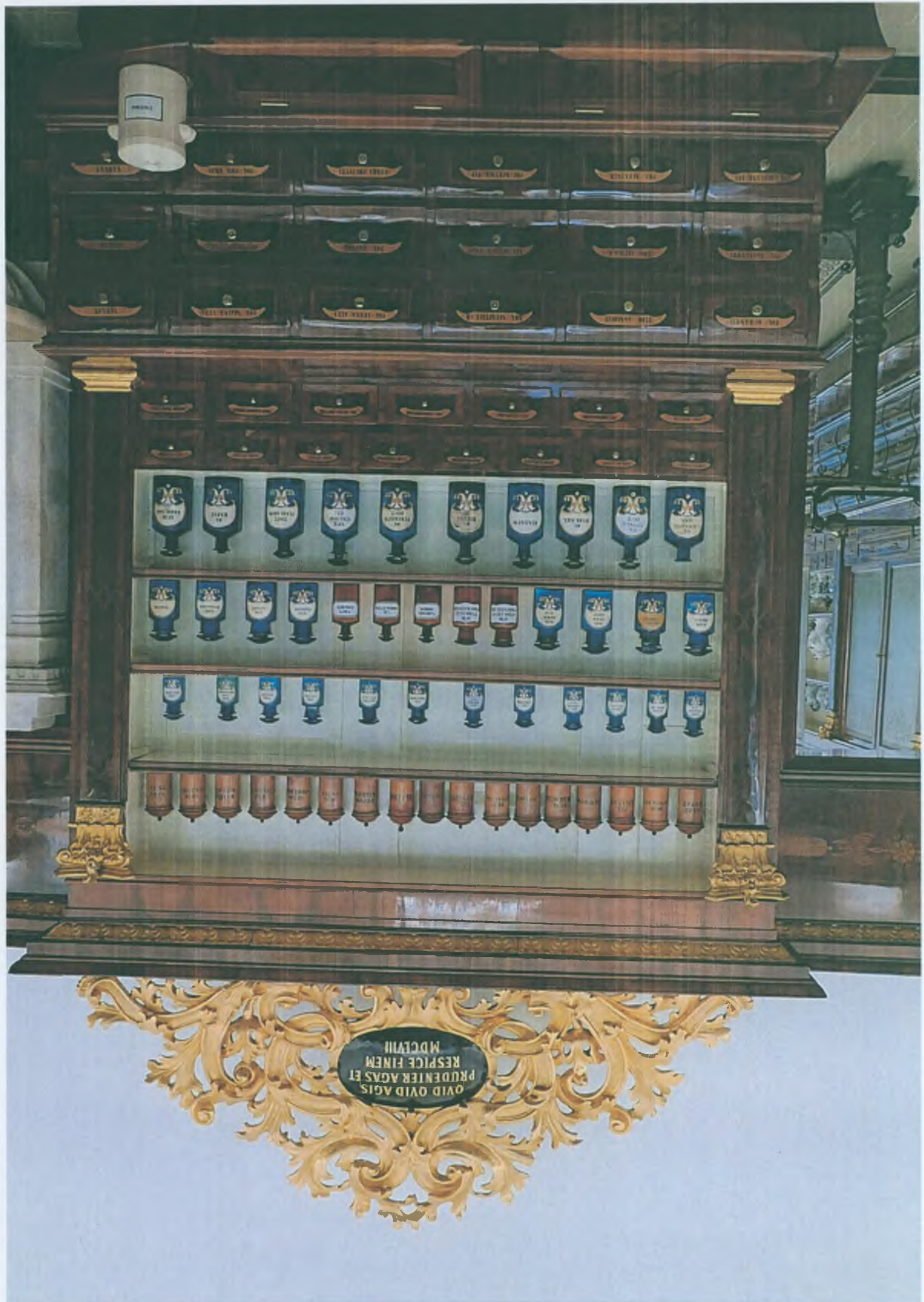

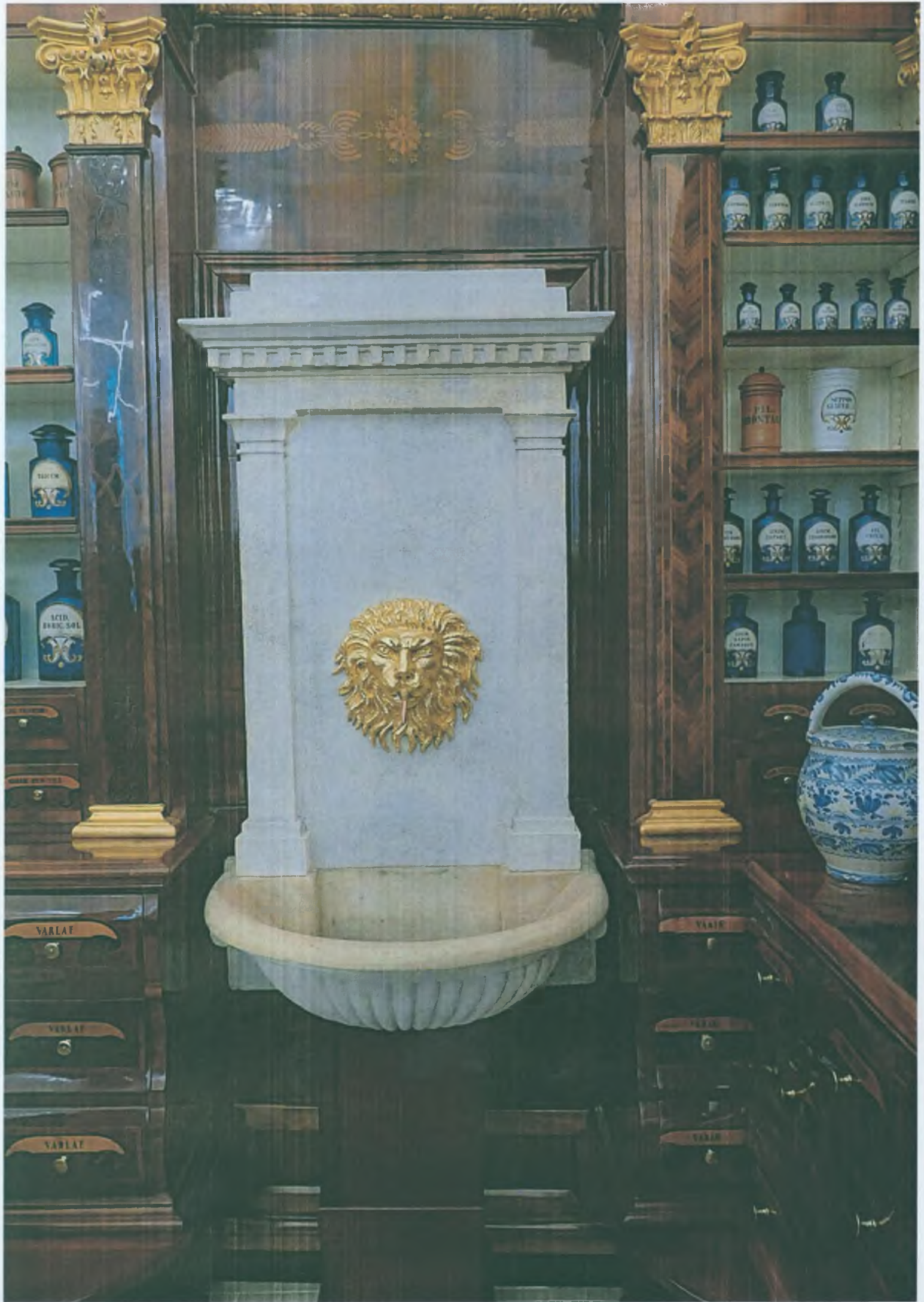
QVID OVID AGIS
PRUDENTER AGAS ET
RESPICE FINEM
MDCLVIII

OVID OVID AGIS
PRUDENTER AGAS ET
RESPICE FINEM
MDCLVIII

OL. SODII

OL. SODII

SACCHARIN

TANNINUM

SULFUR P2

TANX ALBUMIN

TYLOSE

OL. KAYU...
OL. ...

OL. ...

OL. ...

OL. ...

OL. ...

PIL.
DONTALG

SUPPOS.
GLYER. J

VIN
CONDURANG

LINIM.
CAPSICL

LINIM.
CHLOROFORM

VIN.
CHINAI

LINIM.
SAPON-
CAMPHOR

VARIE

FOL · ARNICÆ

VARIE

HERBA JACEÆ

VARIE

HERBA ABSINTIHHI

LIN. LUTUM
LIN. LUTUM
LIN. LUTUM
LIN. LUTUM
LIN. LUTUM
LIN. LUTUM
LIN. LUTUM
LIN. LUTUM

LIN. LUTUM
LIN. LUTUM
LIN. LUTUM
LIN. LUTUM
LIN. LUTUM
LIN. LUTUM
LIN. LUTUM

LIN. LUTUM
LUTUM
LUTUM
LUTUM
LUTUM
LUTUM
LUTUM

LUTUM
LUTUM
LUTUM
LUTUM
LUTUM
LUTUM
LUTUM

PH. ABACA

PH. TILIA

PH. CENTAURI MIN.

PH. GALBANUM

PH. ANIS

PH. CASSIA VOM.

PH. CUMINUM

PH. LIGUSTICA

PH. CARDUUS

PH. HYSSOPUS

PH. MENTHA

PH. LAVANDA

HERBA MENTHA

HERBA MELISSA

HERBA PASTINACA

HERBA PELLERINA

HERBA ANISA

HERBA SPERGANDE

HERBA STAMBULE

HERBA ANISI

HERBA CUMINUM

HERBA ANETHUM

HERBA FENICULI

HERBA CARIUM

HERBA ANETHUM

HERBA FENICULI

HERBA CARIUM

HERBA ANETHUM

HERBA FENICULI

HERBA CARIUM

HERBA ANETHUM

HERBA FENICULI

HERBA CARIUM

Mentha piperita

Pelletaria officinalis

Anethum graveolens

Anethum graveolens

Foeniculum officinale

Anethum graveolens

Sium

Tanacetum officinale

Anethum graveolens

PILULAE VARIE

PILULAE GENTIANAE RAD

RAD: CALAMI

RAD: ENULA

HERMANN STEINBUCH
vormals F. A. Wolff & Söhne
k. u. k. Hoflieferant
WIEN BUDAPEST, WARSCHAU
Fabriken chem. pharm. Apparate..

NATIONAL
SAFE CO.
MILWAUKEE WISCONSIN

ESTABLISHED 1853
MILWAUKEE WISCONSIN

NATIONAL
DAYTON, OHIO,
U.S.A.

The National Cash Register Company, m. b. H., Filiale Wien 1, Tuchlauben 6

Kaufmann

National

100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
↑
↓

100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
A
B
C

Príloha č.3

– Písomná ponuka

Predávajúceho na uplatnenie
predkupného práva štátu

Ministerstvo kultúry SR
Sekcia kultúrneho dedičstva
Odbor ochrany pamiatkového fondu
Námestie SNP 33
813 31 Bratislava

Ponuka na kúpu národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len „kultúrna pamiatka“) štátu

Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov, ponúkam kultúrnu pamiatku na kúpu štátu:

Meno vlastníka*	SESSEL FARMA s.r.o.		
Korešpondenčná adresa* PSČ: 915 01	Husbanova 1, 91501 Nové Mesto nad Váhom		
Identifikácia kultúrnej pamiatky*			
Nehnutelná kultúrna pamiatka**	Hnutelná kultúrna pamiatka** Lekársky nábytok		
Adresa kultúrnej pamiatky*	Názov kultúrnej pamiatky*	Pokladňa, kuster súbor lekárskych nádob	
Číslo listu vlastníctva*	Adresa kultúrnej pamiatky*	Husbanova 1 Nové Mesto nad Váhom 915 01	
Súpisné číslo*			
Parcelné číslo*			
Číslo ústredného zoznamu pamiatkového fondu	Číslo ústredného zoznamu pamiatkového fondu	10603 10604 10605 10606	
Cena NKP* (podľa § 23 ods. 3 pamiatkového zákona štát musí zaplatiť za kultúrnu pamiatku cenu ponúknutú niekým iným, ak nie je dohodnuté inak. Ak štát nemôže splniť podmienky ponúknuté popri cene a ak ich nemožno vyrovnáť ani odhadnou cenou, predkupné právo zanikne.)	990.000.-EUR		
Telefón	0907 382 711		
E-mail*	kupa@ak-kupa.sk		
Poznámka			

v Novom Meste nad Váhom

Dňa 14.9.2021

Podpis

PharmDr. Esík Kováč
SESSEL FARMA, s.r.o.
konateľ

Námestie SNP 33, 813 31 Bratislava

Sessel Farma, s. r. o.
Hurbanova 1
915 01 Nové Mesto nad Váhom

Váš list číslo/z	Naše číslo	Vybavuje / Kontakt	Bratislava
14. 9. 2021	MK-6750/2021-241/19734	Mgr. Elena Brnčalová +421/2/2048 2412	17. 9. 2021

Vec Predkupné právo štátu na kúpu národnej kultúrnej pamiatky – vyjadrenie k ponuke

Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky bol doručený Váš list s ponukou podľa § 23 ods. 1 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) na kúpu národnej kultúrnej pamiatky: **Trenčín** (Trenčín), **nábytok lekárenský, nádoby lekárenské, pokladňa, luster**, katastrálne územie Trenčín, číslo ústredného zoznamu pamiatkového fondu 10603-10606.

Oznamujeme Vám, že Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, ktoré podľa § 23 pamiatkového zákona zastupuje štát, ponuku na kúpu predmetnej nehnuteľnosti – národnej kultúrnej pamiatky **neprijíma**.

Zároveň Vás upozorňujeme na ďalšie povinnosti súvisiace s prevodom vlastníctva národnej kultúrnej pamiatky:

podľa § 28 ods. 2 písm. c) pamiatkového zákona je vlastník národnej kultúrnej pamiatky povinný oznámiť zmluvnej strane v prípade prevodu vlastníctva, že na národnú kultúrnu pamiatku sa vzťahuje režim ochrany podľa pamiatkového zákona,

podľa § 28 ods. 3 písm. c) pamiatkového zákona je vlastník národnej kultúrnej pamiatky povinný oznámiť miestne príslušnému krajskému pamiatkovému úradu a príslušnému obecnému (miestnemu) úradu, a to najneskôr do 30 dní, každú uskutočnenú zmenu vlastníctva národnej kultúrnej pamiatky,

podľa § 34 ods. 3 pamiatkového zákona si môže ministerstvo vyhradiť vrátenie príspevku poskytnutého na obnovu národnej kultúrnej pamiatky z Dotačného systému ministerstva v programe Obnovme si svoj dom, ak sa do desiatich rokov od poskytnutia príspevku uskutoční odplatný prevod národnej kultúrnej pamiatky alebo jej časti, ktorá bola vykonanými prácami zhodnotená.

S pozdravom

Radosláv Kutaš
štátny tajomník

Na vedomie: e-podatelňa: Krajský pamiatkový úrad Trenčín

Príloha č.4

– Písomná žiadosť o vydanie
rozhodnutia príslušného
krajského pamiatkového úradu

**SESSEL FARMA s.r.o., so sídlom Hurbanova 1, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, IČO:
45 906 688, zápis v OR OS Trenčín, Odd. Sro, vl.č. 30147/R**

Konajúci: PharmDr. Erik Kovács – konateľ

Krajský pamiatkový úrad Trenčín

K dolnej stanici 7282/20A

911 01 Trenčín

V Novom Meste nad Váhom,

dňa 22.09.2021

VEC: Žiadosť o premiestnenie národnej kultúrnej pamiatky.

Obchodná spoločnosť SESSEL FARMA s.r.o. ako vlastníč hnutelných vecí – mobiliár bývalej lekárne Salvator (lekárenský nábytok, pokladňa, luster, súbor lekárnských nádob), ktorý je v súčasnosti umiestnený na ul. Hurbanova 1, 915 01 Nové Mesto nad Váhom a ktorý je zapísaný v ústrednom zozname pamiatkového fondu ako národná kultúrna pamiatka

číslo ústredného zoznamu pamiatkového fondu:

1. Lekárenský nábytok, č. ÚZ PF: 10603
2. Súbor lekárnských nádob, č. ÚZPF: 10604
3. Pokladňa, č. ÚZ PF: 10605
4. Luster, č. ÚZ PF: 10606

sa týmto v zmysle § 24 ods. 1 z.č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu obracia na Krajský pamiatkový úrad v Trenčíne ako miestne príslušný orgán štátnej správy na vydanie predmetného rozhodnutia so žiadosťou o vydanie súhlasu s premiestnením vyššie uvedenej NKP na adresu:

Primaciálny palác, Primaciálne námestie č. 2, 811 01 Bratislava-Staré Mesto

O kúpu vyššie uvedenej NKP prejavilo záujem HM SR Bratislava.

Za kladné vybavenie žiadosti vopred ďakujem

S úctou

AK - KRUPA s.r.o.

Hurbanova 1

915 01 Nové Mesto nad Váhom

IČO: 36 859 431 IČ DPH: SK2022012

OR OS Trenčín, Odd. Sro, vl.č. 30147/R

U.z. 1788. PharmDr. Erik Kovács

PharmDr. Erik Kovács

advokát

Konateľ SESSEL FARMA s.r.o.

Prílohy: Plánovacieho - 1x